

Молода Україна

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ МОЛОДІ

VOL. VI.

КВІТЕНЬ — 1956 — APRIL

№. 31

В. Кучма:
ТРИ КВІТКИ

В. Сварог:
ПРО УКРАЇНЦІВ ЗІ ЗНА-
КАМИ ПЛЮС І МІНУС...

Петро Матула:
НАША СИЛА У НАС

А. Кумановський-Лобай:
ПОХОДЖЕННЯ СВІТУ
І ЛЮДИНИ

Юрій Март:
ЗОЛОТА КУБАНЬ

Ол. Коновал:
ІТАЛІЯ ОЧИМА ВОЯКА

А. Г. Кравченко:
КОЛГОСПИ У КАЗАХ-
СЬКИХ СТЕПАХ

Ол. Шпилька:
СОВЕТЬКА
КОМУНІКАЦІЯ

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine

Published by
the Central Committee of ODUM
191 Lippincott St., Toronto, Ont.,
Canada

EDITORIAL BOARD

J. Bilinskij, B. Borodchak—Chairman
of the Board, P. Gursky, M. Dalney—
Managing editor,
G. Martyniuk, Y. Semotiuk.
President: E. Fedorenko
Managing director: I. Dubylko.

Передплата на рік — 3 дол.
На два роки — 5 дол.

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Австралії:

Mrs. O. Tkach
146 Suspension St.
Sunshine, Victoria,
Australia.

В Бельгії:

Mr. H. Szmyhul
Camp 44/5 Bussot,
(Hainaut) Belgique

У Великобританії:

Mr. Andrij Bondarenko
123 High St.
Notting Hill Gate
London, W. 11, England

В Аргентині:

"Porohy"
Casilla de Correo 3184
Buenos Aires, Argentina

У Франції:

Mr. W. Mirutenko
Court Digeau 155
Ostricourt (Nord), France

Post conto:

Lillie c/c 260791

У Німеччині:

Mr. I. Kornejtshuk
Muenchen, 54
Seehamer St. 13, Apt. 2,
Germany

НА ОБКЛАДИНЦІ:

Сл. п. Сенаторка Олена Кисілевська
з внучкою.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Вельмишановні Панове!

Дякую за прислані мені числа Вашого журналу... Журнал мені дуже подобається — його напрямок, зміст, оформлення. Він справляє враження серйозно й з любов'ю редагованого видання. Мені шкода, що я не бачив його раніше... Я думаю, що "МУ" має всі дані, щоб "піти", стати потрібною не тільки для молоді, а й для всіх інтелігентних читачів... Треба тільки, щоб журнал мав власне, відмінне від інших лице, а для цього треба лише розвинути й поглибити ті риси, що він уже має.

Приділяйте й надалі основну увагу питанням світогляду й моралі. Вміщуйте матеріали й представників різних поглядів і течій, викликайте дискусії, — вони роблять журнал конструктивним, цікавим, пікантним... Широко познайомлюйте читачів з досягами західної культури, реферуйте все краще, що з'являється чужими мовами...

В листах до редакції нехай читачі пишуть не тільки з приводу Ваших матеріалів, але й відгукнуться й на інші публікації, на все, що діється в світі.

З привітом

В. Сварог (США)

Пане Редакторе!

Вибаچه за затримку пересилки грошей на журнал "Молода Україна". Дочка (передплатник "МУ") в Клівленді не живе, але я так зацікавилась Вашим журналом, що хочу хай і молодші читають деякі статті... Журнал Ваш дуже цікавий.

З пошаною,

Олена Наріжна (США)

Хвальна Редакціє!

...Журнал перечитав з великим задоволенням. Мені, як старому журналістові і редакторові ...особливо подобався його зміст, ясність думки, демократичний напрям — але, мені здається, що вже занадто Ви ставите крапку над "і" — бо ж майже на кожній сторінці декілька разів підкреслюється ота демократичність...

Друга річ, на яку я звернув увагу, — журнал видає організація молоді, ...а от ніде ніодного слова, ніодної згадки про таку ж молодь з часів Визвольних Змагань — хоч би, скажемо, про молодь з під Крут. Чому? Хіба вона не є близька Вам? Хіба ті ідеали, в які вірила і за які вмерла та молодь, не є і Ваші ідеали?..

З правдивою пошаною

В. -нович (США)

Дорогий Редакторе!

Загальний свій погляд я висловив у попередніх листах: журнал ціка-

вий і видно старанну працю його редакції; але в цьому й недолік молодечого журналу, що над ним працює майже сама редакція. Як хотілось би, щоб журнал був дійсно журналом якнайширших верств демократичної молоді, щоб кожна поставлена проблема чи висловлена думка знаходила належне прийняття в читачів і відгос цього прийняття на сторінках журналу. Хотілося б бачити, що молодь думає і діє згідно цих думок... На жаль, помічається явище таке, що найкраще висловлені думки деяких молодих авторів лишаються майже без жодної відповіді (маю на увазі доповідь В. Топчія — "Ми, і наші проблеми")...

Добре було б, щоб у кожному числі "Молодої України" говорилося про те, що ми дійсно з себе уявляємо, щоб говорилося не крізь призму великої купи великих слів чи злоби, а так, як є насправді. Але, на мій погляд, жменя відданих до самовідречення людей, на яких лежать всі 120% одумівської праці, і є "кадри майбутньої України", які згадують про своє членство в ОДУМ-і коли філія влаштовує забаву чи пікнік. Треба про це говорити і то голосно, але говорити не лише статтями і закличками, а й фактами з життя взятими, у формі оповідань, нарисів, звітів.

Надіюся, що цей лист не буде надрукований, бо в ньому забагато ересі, висловленої в чотири очі.

З привітом,

Г. С. (Канада)

Вельмишановний Пане Редакторе!

...Я впевнений, як у тому, що після ночі знову буде день, що Україна відродиться тільки тоді, коли провід її стоятиме на засадах правополітичних, скріплених свідомою релігійністю... Бажаю видавництву "Молода Україна" бути не тільки демократичним, але й найбільш свідомо християнським. Свідомо християнськість — це й є чиста демократичність, бо своєю базою має справжню, а не показову любов людини до людини в її найвищому сенсі: "Хто має лишню сорочку, нехай віддасть тому, хто нічого не має..."

З пошаною,

А. Кумановський-Лобай (Бельгія)

Дорогий Друже Редакторе!

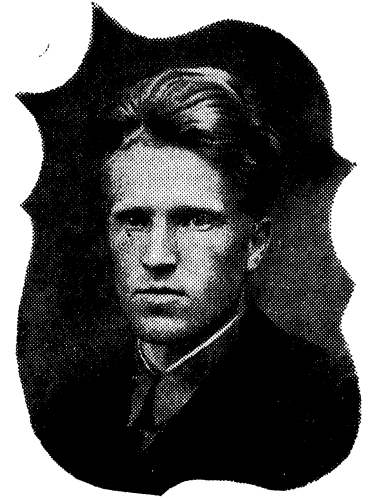
Як непоправному боржникові, Ви навіть не висилаєте мені "Молоду Україну"... Є. В. Ф. переслав мені позичково трое останніх чисел і я просто не впізнав журналу! Не сміючи вже просити Вас, послав передплату на рік і думаю, що Ви не поскупитеся на річник 1955 року, а спеціальне доусівське видання чекаю з нетерпінням...

Щиро Ваш,

М. Дар. (США)

ЛІТЕРАТУРА

**Сторінка
білоруської
поезії**

Уладзімер Клішевіч, знаний на еміграції білоруський поет, народився 1914 року на Случчині. Середню освіту здобув у Мінську. На четвертому курсі мовно-літературного факультету Мінського Педагогічного Інституту був арештований НКВД за націоналістичну діяльність і висланий у Сибір, а опісля на Колиму. В 1940 році його, для повторного розслідування справи, було перевезено з Колими до мінської в'язниці, з якої він вийшов щойно після захоплення Мінська німцями.

З того часу Уладзімер Клішевіч, що почав писати з 14 років, але не міг перед війною друкуватися з огляду на виразно націоналістичний тон його поезії,

прикрашує своїми творами сторінки майже всіх білоруських газет та журналів. У. Клішевіч живе тепер на еміграції, в США. Нижче друкуємо декілька його поезій у перекладі П. Карпенка-Криниці. **Ред.**

Уладзімер КЛІШЕВІЧ

ПОЕТ І ДЕМОН

Демон:

Є й було так. Це знаеш і ти:
Всі мистці чудодійного слова
У полоні живуть висоти.

Не долинеш ніколи до неї —
Висота не під силу живим!
Поміж небом висить і землею,
Мов над трубами фабрики дим.

Так чому в світі мрій живете ви,
Від земних одірвавшись принад,
І не хочете скинути рожевих
Ланцюгів — для утіх і розрад?

Я лиш вірю очам, і у муті
Надовкільній не плачу за днем...
Вам здається, що всі ви закуті
Нерозривним землі обручем...

Поет:

Не схиляй мене в царство омани!
Слухай, демоне, краще мовчи...
Хто, хоч раз, на вершину поглянув,
Його дух не скують обручі.

**

Що на світі і жертви й покари...
До всього на землі я привик.
Голос мій у духовій Сагарі —
Передсмертний останній крик.

І все рівно, куди не йдемо ми,
Над усім ставлю крапку одну.
Мені, чую, погребник знайомий
Забиває вже цвяхи в труну.

Що з того, що я мріяв і марив,
Безнадійно мій промінь зник.
Голос мій у духовій Сагарі —
Передсмертний останній крик.

**

Я не знаю, чи ще довго быть облуді,
Тільки нині квіти вмерли у імлі.
Розчарований в самім собі і в людях,
Не знаходжу виходу на цій землі.

Де ж рятунок?.. Думаю про це щомиті,
Бо живих надій моїх урвалась нить.
Мені тяжко навіть дихать в цьому світі,
А ще тяжче серед сірих буднів гнить.

Та горю вогнем святої Білорусі,
У думках цілую землю і траву.
І тому я духом гордим не здаюся
І тому лиш на землі я ще живу.

**

В цім світі зблуду і уяв
З проходу скрині, геть... не гулко!
Я їх давно розпакував
І сів на ґрунт новий премулко.

Серед малих, буденних справ
Я зняв з коня й часово зброю...
Усе, що міг розпакував,
Душі ж — ніде не розпакую.

Авторизовані переклади з білоруської —

Петра Карпенка - Криниці.

З НАГОДИ СВЯТ ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

ЩИРО ВІТАЄМО

НАШИХ СПІВРОБІТНИКІВ, ЧИТАЧІВ І
ПРИХИЛЬНИКІВ.

Редакція

Володимир БЛИК

ОСІНЬ В СТАРОМУ ЗАМКУ

**

На стінах вицвіла геральдика й титули
І на полотнах лушчаться тевтонські риси лиць.
Тут стои мудрих книг на лініях полиць
Сном непробудним назавжди поснули.
Та дотиком руки я сон книжок розвію,
Пестливим оком питиму чіткий готичний друк,
І з літер знов дихне творця неглічний дух
І враз натхненням жар зарожевіє
На полинялих сторінках старого тому.
І я на самоті ділитиму напів
Чиєсь кохання й біль, і сміх, і плач, і спів.
І не лічитиму годин, не відатиму втоми...
О, Боже праведний! Твоя ж воля й власть.
На руки злі накуй залізні пута!
Благослови очам моїм узріть слов'янську в'язь,
Благослови рукам моїм торкнути
Святий літопис рідної землі,
Дай в діях предків народитись знову!
Нехай слова мої безсилі і малі,
Та ти ж, мій Господи, був на початку — Слово!

ДРУГОВІ

Ті зустрічі, здавалось, випадкові
Нам не забудь, ніколи не забудь!
Суворих днів гартовані підкови
В далеку, друже, відзвеніли путь...
А ми все ті — завзяті й незкоримі,
Ми славим сонце, вітер і весну,
Я вірний, як завжди, різблений римі,
А ти кольорам, пензлю і... вину.
І як колись, ми зоримо в майбутне —
В барвистий світ юнацьких дивних мрій
І в тканину сумних і сірих буднів
Вплітаєм золотисту нить надій.
І я, нераз, отак збагнувши все це,
Кажу — ну й що ж, нехай летять роки,
Ще б'ється в грудях молодече серце
Й не слабне потиск вірної руки!

Андрій ЛЕГІТ

ДО РОЗУМУ

Хоч битий киями доктрини
І поений їддю отрути,
В душі каламутні глибини
Мій розум воліє пірнути.
Розвідать підводні каміння
Її на шляху до Едему,
Чи голос мого сумління
Не є ще закутий у схему.
Чи юности райдужні мрії
Літа не покрили іржею,
Чи мужність ще серце зогріє
На хресних шляхах за ідею.
О, розуме, стань на сторожі
Душі на цім світі модернім,
Щоб буйно зростали в ній Божі
І роду козацького зерна.
Щоб сонце надії не гасло
Мені у нерідній країні,
Щоб вік свій прожив я під гаслом
— Христос й Україна!

Вже креше джміль іскристі роси з айстр,
Каштану віть грайливо вітер лове...
Тут походжав колись вельможний Гогенлоє
Достойних лицарів наставник і гросмайстр.
І втерта рінь стежок, рови і мури ці
Були такі ж самі, й на сходи ці гранітні
Ступали воїни й нероби імениті,
Святоші й грішники, нікчеми й мудреці.
І не один із них у цій келейній пустці
Вправлявся то в пості, то у розпусті,
Й бенкетів хміль і дикий шал двообою
Покутував молитвою святою...
Та все мина. І все проймає тільн.
Іржа вкриває лицарські доспіхи,
Й стоїть цей замок без булої пихи
Дідичним нагробком над прахом поколінь.
І мури обляга цупкий, мов дріт, поріст.
Та як колись гранчасті горді вежі
Сумлінно стережуть свої одвічні межі,
Мов непохитні воїни стоять на повний ріст.
— І степів таврійських мандрівне дитя,
Дідів негитулованих нащадок
Приблудою блукає в хащах саду,
Благаючи надхнення й каяття...
В тіні привітній збронзовілих лип,
В алеях, де різбленне листя лине,
Вітаю, осене, тебе уклінно.
Прийми надхнення могою —
і сіль і хліб.

Ів. ХАЛЯВА

ГРУДНЕВИЙ ВЕЧІР

Чаруючий вечір,
мов згадка про щастя у думках старечих,
насунув на місто.
Під килимом снігу
і бруки і смуток, а дерево втіху
колише намистом.
Не вечір — то врода,
якою злягла вічно свіжа природа
на місто чужинне.
У сніжнім тумані,
немов засоромлене, світло ліхтарні
то блимне, то згине.
То блимне, мов щастя,
то згине, як доля, багато творяща
і доброго й злого.
Сніжна панорама —
чудова вірада душевна на ранах,
а більше нічого.
Наповнивши груди,
боявся здмухнути вечірній я грудень, —
боявся дихнути.
Пішов вулицями...
Куди і до кого ішов, — я не тямив,
не міг ще збагнути.
А потім... Ти знаєш...
Другим же навіщо, — кого хто кохає?
Що мають до того?..
Удвох ми в той вечір
відмовились вперше від слова і речі,
від всього земного.
Хотілося б знати,
чи можна без слів було й решту сказати:
— "Любитиму вічно!"?
А друге: чи буде
той вечір тридцятого-першого в грудень
так гарним щорічно?..

В. КУЧМА

Три

КВІТКИ...

Новеля

Неспокій Оля відчувала вже кілька днів, але сьогодні вона вся підпала його жорсткій владі. Не то що робити, — не могла навіть всидіти на місці, й тинялася з кімнати в кімнату, борсаючись, в одній однісінській думці: до Нового Року — лічені години, а ще нічого, нічого немає. Так, немає і, певне, вже не буде. Звичайно ж, ні. Що ж тоді станеться з нею? Проб'є дванадцята, а до неї прийде туга, яка ось уже й тепер своїм холодом торкається її серця. Прийде, й цілком заволодіє нею, Назавжди... Жаж! Настане весна, а їй, Олі, не будуть милі ні квіти, ні ласкавий усміх сонця. Вона буде чахнути, чахнути, а потім і вмере. Коли вже вмере, прилетить Василик подивитися на неї. А йому й скажуть:

— Глянь, бездушний тиране, і здригнись від того, що ти зробив! От вона лежить серед квітів її сімнадцятої весни. Вона вмерла, любила так, як ще ніхто й ніколи не любив на землі.

Тоді він зрозуміє, якої великої помилки допустився. Плакатиме і рватиме на собі волосся. Але то вже буде пізно...

Олі зробилося дуже жаль самої себе, і сльози набігали їй на очі. Зайшла ще до однієї кімнати і з жахом побачила, що стрілка годинника наближається вже до другої. До Нового Року лишилося тільки десять годин.

— Чи я щось погане вчинила? — думала вона. — Хіба не йому я присвятила всі свої думки? Хіба не за нього ладна я віддати все своє життя? Так де ж причина? Хворий він не є: ще вчора в газетах писали, що всі учасники експедиції цілком здорові.

Оля уявила собі Василика таким, як востаннє бачила його на екрані і враз пригадала, що поряд нього, — страшно й подумати: тільки на пів кроку! — стояла чорноока струнка італійка й усміхнено на нього поглядала.

В Олі затрусилася руки й ноги. Так от де причина! Він піддався облудним чарам тієї чорномазої! Він проміняв її, Оліні, очі на оті круглі баньки. Чого ж тоді вартє було усе його ставлення? Яка ж тоді ціна усім його словам?

Олі раптом перехотілося чахнути й умирати. Ні, не вмирати вона мусить, а чекати на свій тріумф. І він настане! Прилетить Василик, завітає в їхній дім і підійде до дверей її кімнати.

— Хто там? — спитає вона, не оглядаючись.

— Це я, моя люба Олю, — і він захоче переступити поріг.

Аж тоді вона обернеться і з застиглим обличчям та з холодним, як лід, поглядом, промовить:

— Це ти? Ні кроку далі! І не смій називати мене любою. Твоя люба — то ота противна італійка. Я не потребую ні її, ні тебе. Можеш летіти з нею хоч на Плутон і залишитися там до віку, ніколи й не навідуючись на землю. Я також ні разу не прилечу туди, щоб тебе побачити.

Вона гордо, як колишні королеви, простягне руку й покаже йому на сходи. Василик схилить голову й поволі, ледве-ледве пересовуючи ноги під вагою своєї тяжкої провини, дійде до самого низу. Тоді обернеться і гляне на неї. Скільки болю буде в його погляді!

Оля так виразно уявила собі, які муки переживатиме Василик, що їй тепер уже стало жаль його.

Щоб хоч трохи скинути з себе тягар думок, вона вийшла на балкон. Внизу перед нею лежали вулиці величного в своїй красі Києва. Високий, тристаметровий, пам'ятник Визволення на Софійській площі підносився над містом. Різноколірними вогнями вдень і вночі світилася вгорі на пам'ятнику постать Нації. Світлові водограї, мінливі й химерні, спадали в долину. Це світло родилося від розпаду антипротонів нового елементу — люнарію, названого так на честь нашого найближчого сусіда — Місяця, де той елемент був уперше знайдений. Мільйони років вбирав він у себе світлову та теплову космічну енергію, щоб тепер щедро віддати її на послугу людству. Старші ще пам'ятали, як приземлялися незчисленні транспорти з коштовним каменем, а дівчата й жінки, на знак подяки, цілували капітанів і матросів повітряних кораблів, що з світових просторів несли Землі найпотужнішу зброю прогресу, будь-коли знану в історії.

Оля перевела свій погляд на Дніпро, на схилах якого зеленіли кипариси і віття пальм схилилося над алеями. Це була тропічна зона міста, З усіх боків і згори вартували її великі блискучі диски, що випромінювали конденсоване соняшне тепло, а за рікою підносилося вістря високого проти-вітрового захисту, цього світового дива, яке збудував Олін тато, знайшовши, нарешті, формулу штучної зміни повітряного тиску. Оля, хоч і не виразно, пам'ятала, як збиралися були в Києві вчені з усіх усюд і вітали тата та передали йому велику, золотом шиту, грамоту Громадянина Світу, а український уряд щедро нагородив його.

— Де це тато? — подумала Оля. — Чи не поговорити з ним? Він завжди вмів так розумно порадити. — Але згадала, що тато просив сьогодні не турбувати його. — А мама? Хоч би хтось із них прибув уже додому! Самій так тяжко, тяжко, — і Оля глибоко зідхнула.

Вона кинула ще погляд на сині далі, і знову ввійшла в кімнату. Боже мій! Уже за двадцять третя, а ще нічого, нічого немає! Оля підбігла до столика й узяла до рук свій універфон. Це був невеликий прилад, схожий на кишеньковий годинник, з блискучим диском. Вона повернула диск на умовлене число градусів і натиснула на вістря. За секунду апарат сприйняв відгомін сигналу, який дав мамин універфон, а потім почувся й голос мами:

— Це ти, Олю? Звідки говориш, з дому?

— Так, мамо. А де ти? І чому ти так довго?

Мамо, я сама і, знаєш, мамо, так тужно! Я не знаю, чи я переживу. Мамо, чи умирають від туги?

Мама засміялась. — Ах, ти моя нерозумна кізко! Ти, певно, начиталась якихось дурниць. Залиш це.

Мамо, доки ж ти там будеш? І що це таке: всі працюють лише по чотири години на день, сьогодні, перед святом — тільки дві, в нашому інституті сьогодні й зовсім немає зайнять, а тебе вже кілька днів ледве зобачиш дома. Де ти, мамо?

— Оля, я в Херсоні. Я давно б уже повернулася, але я хочу бачити одну річ. Це так, розумієш, важливо. Тут один біологічний експеримент і я хочу, моя дорога, бути при тому. Адже й моєї праці частка в тім є. Йдеться про оту субстанцію, що ти бачила в мене. Я буду, буду дома, але...

— Ах, мамо, ти так загрузла в свою біологію, що ти нічого не бачиш і нічого, нічого не чуєш. Це — знак: адже на світі є туга та страждання, — таке, що не знати де б себе дів, а ти нічого, нічого цього не розумієш, і тільки в склянці якусь субстанцію розколочуєш. Мамо! От ти слухай, я хочу щось спитати. Це так собі мені в голову забрело... Мужчини... вони, мамо, непевні, від них можна усього сподіватися, навіть найгіршого? А? Скажи, мамо!

Мама знову засміялася. — Ти вигадниця. Правду кажуть: на Землі можна все змінити, але молодість у віках незмінна. Ти не нудьгуй, все це минеться. Піди, походи містом, або політай, розважся трохи. А тепер пробач, Олю, мені ніколи: зараз залучаємо струм.

З універсону почувся короткий сигнал: прилад був вилучений. Оля подумала: чи і справді б не пролетітися, як радить мама. Тут же їй спало на думку, що добре було б самій на центральній міжпланетній станції довідатися, чи немає чогось для неї.

Вона нашвидку одяглася і вийшла на терасу, де стояв її літальний апарат. Залучила енергію. Натиснула кермо й безшумно піднялася догори.

Станція містилася на околиці, за п'ятнадцять кілометрів від центру. Оля пливла в повітрі над морем будов і садів десятимільйонного міста, віталася з зустрічними, навіть жартувала і сміялася. На душі їй полегшало й вона пошкодувала, що раніше не догадалася злітати на станцію.

На заході засіріла смуга широченного каналу, що перетинав Польщу й Україну з півночі на південь, сполучаючи води Балтики й Чорного моря. Оля згадала, як ще недавно протоноплавом їздила з Васильком по каналу. Грала музика, дзвеніли пісні, було гарно-гарно. На березі в парку Василік уперше поцілував її. Ах! А тепер... — в її уяві знову постала постать чорноокої італійки.

В цей момент почувся в повітрі короткий срібно-звучний сигнал, а слідом за ним з вежі пам'ятника Визволення зазвучала музика українського гімну. Вона любила цю бадьору, життєствердуючу музику. Коли скінчився український гімн, зазвучала мелодія гімну Союзу вільних народів Всесвіту. А потім пробило три години. Десятки років тому, якраз у цей час, конгрес народів Землі, що

зібрався в Києві, схвалив декларацію Волі Націй і Волі Людини. За звичаєм, що давно вже настав у світі, два гимни — національний і всесвітній — передавалися в цю годину в усіх столицях.

Оля недавно була на екскурсії в історичному палаці Народнього Щастя, де ту декларацію схвалено. Їй захотілося пролетіти над палацом, вона повернула кермо й скоро опинилася над будинком чудової архітектури. З років раннього дитинства виринув у Оліній пам'яті живий образ того, чия з металу вилита постать високо підносилася тепер на площі перед палацом. Це був світової слави український композитор, учасник історичного конгресу. В перервах між засіданнями він склав обидва гимни тут же, в алеях парку навколо палацу, і потім сам виконав їх перед конгресом у день підписання декларації. Оля схилила голову на знак пошани й тепер уже спрямувала апарат на високі вежі станції. Вона поспішала, адже там, на тій станції, може вирішитися її доля. Що ж буде? Швидше, швидше!

Але коли вже на станції ввійшла до приймальної, її опанувала сором'язливість і вона розгублено спинилася, не знаючи що робити. Їй здавалося, що службовці, які вичікуюче дивилися на неї, догадуються, чого вона сюди прилетіла і глумливо посміхаються. Повернути відразу ж назад? — стрілою пролетіла в її голові думка. Ні, це було б уже зовсім по-дитячому. Чи зробити вигляд ніби вона прибула лише щоб оглянути, походити по станції з звичайної цікавості? Оля кинула погляд на стіни залі й поволі підійшла до стенду з розкладом рейсів. У цей час із-за ближчого столу зачувся приємний баритон:

— Чим можемо вам допомогти, прошу дуже?

Оля підійшла ближче й привіталася. З-під густих гарних брів привітно дивилися на неї очі молодого урядовця. Оля зовсім розгубилася: з таким вона не може говорити в своїй справі, адже молодий відразу про все догадається. І вона мовчала та тільки ніяково посміхалася.

— Ви хочете кудись летіти? Чи може щось негаразд з вашим планетовізором? Сідайте! — запросив баритон.

— Дякую! — Оля сіла й їй стало легше: в кріслі вона була захищена принаймні від поглядів інших. — Я не відлітаю, — сказала вже спокійніше, — і взагалі я собі так прийшла, — головне, щоб оглянути станцію. А в тім, — додала з таким виглядом, ніби йшлося про якусь зовсім незначну дрібницю, — принагідно я може б вияснила й одну справу. Не для мене. Для моєї подруги. Можна це?

— Звичайно! — радо відповів баритон, — я якраз і чергую тут у всіх справах, які мають відвідувачі. Що ж з вашою подругою?

— Вона, знаєте, ніби мусить мати тут щось. Щось для неї має прибути. Але вона така недбала! Вона про те зовсім не думає, аж ніяк не думає. Подивіться, будь ласка, чи їй нічого немає. Я хочу зробити їй новорічну приємність.

— Все, що було, давно вже відіслано, — відповів черговий. У Олі похолело в грудях. — Проте, я ще перевірю. Як звуть вашу подругу?

— Оля Шевченко.

— Не з того вона роду, з якого вийшов і Тарас Григорович?

— Так! Тобто, власне, я добре не знаю. Бо це ж не я. Якби це була я, то я знала б напевно. А вона не знає. Вона дуже чудна!

— Адреса її?

— Бульвар мистецтва, 72.

Черговий розвернув товстий зошит і довго переглядав записи. В Олі замерло серце.

— Ні, сказав він. — Для вашої подруги нічого не було й немає.

— Я так і думала, — ледве промовила Оля і почула, що її голос зробився хрипкий. — Їй, власне, обіцяли, — розумієте? Їй ніби писали, що вона мусить одержати щось надзвичайно важливе, таке, що вирішить усе її даліше життя. Але вона про це не думає. Вона дуже недбала!

— Ах, яку ж таки й подругу ви маєте, зовсім вона на вас не схожа, — усміхнувся черговий і спинив на Олі довгий допитливий погляд. Оля зніяковіла.

— Дякую за довідку, — ледве спромоглася вимовити. Та все ж, уже підводячись із крісла, вона запитала, надаючи своєму обличчю стомлено-байдужого вигляду. — А не може щось прибути для неї ще сьогодні?

— Не знаю, — відповів черговий. — Коли хочете, я з'єднаю станцію з Геркулесом. Це — п'ять хвилин і може ви знатимете щось певніше. З'єднати?

Олі хотілося на всю залу крикнути: З'єднайте, з'єднайте! — Але вона удала ніби вагається, й відповіла поволі й розважно:

— Я, власне, не знаю, що сказати. Це ж не для мене. Але коли ви такий добрий, то з'єднайте, будь ласка!

— Гарзд, — сказав черговий. — Яка команда на Геркулесі? — спитав він свого сусіда.

— Італійська.

— Ах, італійська! — вирвалося в Олі й вона болюсно усміхнулася.

— Вам певно не подобаються італійці? — спитав він, уважно поглянувши на Олю. — Дивно! Там є такі жваві й гарні хлопці, особливо один, — ось ви його побачите, — красунь, яких ще не родила Земля.

Оля через силу усміхнулася. І боячись розгнівати чергового і тим сама собі нашкодити сказала:

— Ні, не те. Це ж так собі, тільки здивувалася, думала, що інша команда сьогодні! А італійці — вони справді жваві й гарні. От дівчата їхні не симпатичні.

Черговий засміявся. — Тут я вже ніяк не згоден. Повірте мені, що я маю в цім досвід. Італійська дівчина — це втілення ніжності, яку можна бачити тільки будиши над стратосферою, коли вранішня зоря розливається над краєм земного серпа. Італійка — це також бурхливий водопад. Дивися на нього й ніколи не знаєш, яких бризків там більше: чи бризків краси, чи розуму, чи пристрасти. Рідко який мужчина може встояти перед чаром італійки! Що з вами? Ви так зблідли!

Оля сперлася на спинку крісла. Її руки трусилися.

— Ах, нічого. Вже минуло. Дякую! Це в мене буває. Це мабуть від зміни повітряного тиску.

П'ятьом читачам, які перші напишуть нам де друкувалась ця новела вперше — подаруємо книжку В. І. Гришка "Україна сьогодні і ми". Ред.

Вона вже була не рада, що прилетіла на цю станцію. З похололим серцем пройшла вона слідом за черговим до проєкційної залі.

Черговий залучив люнаричну енергію і на екрані почав вирізблюватися штучний супутник Землі — Геркулес. На відстані двох тисяч кілометрів кружляв він навколо Землі й обслуговував усі міжпланетні станції. Черговий повернув кілька важелів, звук був також залучений.

На екрані стояв юнак з тонкими рисами й упевненим поглядом прекрасних очей.

— От гляньте, це він, — прошепотів черговий Олі. — Чи в вас нічого не лишилося з попередніх транспортів? — запитав він юнака.

— Нічого, все що ми мали, передане на Землю.

— А сподіваєтесь ще транспорту сьогодні?

— Ми не маємо повідомлень. Може бути так, а може й ні.

Він усміхнувся на прощання і спинив довгий погляд на Олі. Апарат був вилучений.

— Чули? Отже — нічого певного.

Оля не пам'ятає, як вона вийшла зі станції, як сіла в кабінку. Вона механічно натискувала кермо і летіла туди, куди її несло. Зустрічні з подивом поглядали на чудової краси дівчину, що ні з ким не віталася в дорозі, а вона летіла й летіла. Почало вже намеркати. Вечір оповив Землю і збудив у Олі болючі спогади. Як часто саме вечером літали вони вдвох із Василиком над залитою вогнем Україною! Широки стрічки шляхів, освітлені потужними люнаричними лампами... Високі башти енергетичних станцій. А як чудово виглядали згорі міста — ці велетенські світлові оази з білими, синіми, блакитними вогнями! Сьогодні ніщо їй не було миле. Вона літала довго-довго без напрямку, без мети, аж доки на своє здивування не помітила, що знову опинилася над Києвом. Та й то ще не мало покружляла над містом, поки їй не спало на думку, що за ці скільки годин могло щось надійти зі станції. Вона швидко спустилася на терасу й увійшла в дім. І тільки-но побачила тата, не встигнувши й привітатись, запитала:

— Нічого не було для мене?

— Ні, нічого. Де ти так довго була, донечко? Мама питала про тебе, вона скоро прилетить.

— Ай, татку, — схилилася Оля на батькове плече. — Я собі трохи політала. Скажи, татку, — ...це в мене одне питання виникло: чи й тепер є Дон-Жуани, тобто... в найгіршому розумінні цього слова.

— Звичайно, є, — сказав тато. — Є й будуть, доки існуватиме на Землі життя й любов.

Сльози набігли Олі на очі й вони б от-от заплакали, та якраз у цей час прилетіли перші гості. З тераси увійшли дві Оліні подруги і два сту-

(Закінчення на стор. 15-ій)

НАШІ ПРОБЛЕМИ

Про українців

зі знаками плюс і мінус

Єдине, що тепер на потребу в публіцистиці — це сміливість і щирість.

(Ю. Шерех, "Про незмінне й дочасне").

В. СВАРОГ

ЩЕ ПРО "ЗАГУБЛЕНУ" УКРАЇНСЬКУ ЛЮДИНУ

Книга есеїв М. Шлемкевича "Загублена українська людина" заслуговує на значно активніше реагування збоку нашої громадськості, ніж те, що його малює досі. Сповнений тривоги за наше майбутнє перед лицем того неладу, що став "змістом" нашого політичного життя, М. Шлемкевич ставить — і ставить сміливо — ряд "проклятих питань" нашої еміграційної дійсності.

Нашу еміграцію, — пише він, — загалом характеризує духова безплідність, віджилі концепції, ослаблення моральних остоїв, світогляд, спрIMITизований до рівня агітки та плаского догматизму.

Основну причину "кризи української людини" на еміграції він знаходить у тому, що "Шевченківська людина" прогнала боротьбу за державність у 1917-20 рр. Шукання еміграції за сильною людиною призвело до того, що зникла рівновага між елітою і рядовими людьми. Наслідком цього постала нинішня криза.

Вихід з кризи М. Шлемкевич бачить у духовному оновленні на основі сміливої самокритики, у внутрішньому переродженні та практикуванні того, що досі було лише гаслами та гарними фразами. Без великої оновлюючої ідеї наше політичне життя, мовляв, перетвориться на безпринципове побоїще різних амбітників, для яких гасла й ідеї будуть тільки зброєю, щоб подолати опонентів будь-якою ціною.

Відзначаючи понадпересічний рівень книги М. Шлемкевича та сміливість, з якою він називає фарисейство й лицемірство їх власними іменами, Ю. Шерех у статті "Про незмінне й дочасне", ("Укр. Літ. Газета", ч. 1), разом з тим відчуває в його книзі внутрішній фальш. Цей фальш, за Ю. Шерехом, полягає в тому, що, незважаючи на правдивість своєї критики, М. Шлемкевич перебуває в середині того, що аналізує, що він "не тільки не виганяє з храму розпаношлених крамарів, не тільки не шукає рибалок, а звертається до крамарів і фарисеїв, при чому нераз виходить з мовчазного прийняття їх моралі й мудрости".

Пристаюючи до своєї аудиторії, М. Шлемкевич, мовляв, не наважився вийти за межі самозакоханості людей, що самоізолювались від широкого світу; він заперечує вартості чужого світу, іронічно називаючи їх "чужими мудрощами"; він вимагає, щоб українська наука була служницею політики. Від крамарів української еміграції він чекає ідеї, що опанує світ.

Ю. Шерех тієї думки, що йдеться не про українську людину взагалі, а про людину української еміграції, при чому М. Шлемкевич перецінює роллю еміграції і даремно шукає причин суто еміграційних явищ поза еміграцією. Соціо-психологічні типи М. Шлемкевича — сковорodinська, гоголівська, шевченківська людина — не здаються Ю. Шерехові історичними категоріями, вони, мовляв, існують у кожному суспільстві.

Ю. Шерех радить М. Шлемкевичу звертатися не до крамарів та фарисеїв, для яких патріотизм — бізнес, а до тих, хто здатен вийти у "широкий світ" з задущлими гетто", з "строкато-латаною калабуди" т. зв. "українського світогляду", що наділі є "непетравленою жуйкою з німецького романтизму, елементів плаского позитивізму, дози волюнтаристичного перчику, — все це на тлі містечкового філістерства". Роля еміграції по-

лягає в пов'язанні національної культурної традиції з осягами західного світу, недоступними підсоветським українцям.

В "Листах до приятелів" М. Шлемкевич полемізує з Ю. Шерехом, зокрема закидаючи йому перебування в полоні чужих авторитетів, погордливе ставлення до зусиль українських мистців та безпідставне заперечення існування українського світогляду. Відповідь М. Шлемкевича не вносить в дискусію суттєво нових моментів, тому ми на ній далі спинятися не будемо.

Навіть з повишого стислого переказу основних думок обох авторів видно, що заторкнені ними проблеми важливі й актуальні. Від того, як ми їх розв'яжемо та чи взагалі здолаємо розв'язати, залежить політична доля нашої еміграції.

Отже, чи дійсно існує загальна криза укр. людини, чи вона має місце тільки на еміграції? Чи хворіє на неї тільки одне якесь середовище, чи вона поширюється й на інші? Якщо така криза (чи кризи) існує, то в чому її причини, яка її передісторія?

Насамперед, дозволю собі поставити деякі крапки над і. Свою книгу М. Шлемкевич адресує найбільш знайомому для нього середовищу — ультраціоналістичному таборові, який прокляв себе єдино непомильним носієм справжньої української ідеї та, поборюючи інші середовища, пишається своєю "невгнутою безкомпромісовою поставою" й білосніжними ризами свого націоналізму.

Виникає питання: чи ота "криза" починається й кінчається лише цим табором? Чи не пора розсунути рамки дискусії, започаткованої Шлемкевичем і Шерехом, та розвинути самокритику вшир і вглиб.

Персоніфікуючи різні види укр. ментальності й русла укр. політично-громадської думки, М. Шлемкевич вирізняє ряд соціо-психологічних типів — сковорodinську, шевченківську, гоголівську, франківську тощо людину. Ця класифікація і дуже умовна і неточна. Будучи цілком послідовним, її можна поглиблювати безкоштовно, — доки вона не втратить усякий сенс, нічого не пояснюватиме, а тільки залує нас самих.

Але суть не в цьому. Якщо ми хочемо вяснити причини поразки наших самостійницьких прагнень, то цілком ненауково було б брати за об'єкт дослідження тільки позитивні типи українців. На такому шляху ми цих причин не зрозуміємо.

Долю кожного народу визначають різні сили, що взаємодіють чи протидіють одна одній. Зробити точну кількісну й якісну аналіз цих елементів надзвичайно трудно, — якщо взагалі можливо. Ці суспільно-історичні чинники утворюються та конфігуруються не за соціально-економічними і не за психологічними та культурними ознаками, хоч ці ознаки, звичайно, відіграють певну роллю.

Не тільки трудно визначити, за якими саме "хемічними" прикметами люди в'яжуться в різні ідеологічні угруповання, але трудно навіть визначити точні межі цих угруповань. Скажимо, до самостійницького табору належать люди різного соціального стану, різного культурного рівня, різної ідеології і різного психологічного типу, часто-густо й з різними цілями й інтересами.

В політично-вироблених суспільствах групи навіть з суперечними інтересами знаходять “модус вівенді” та єдність мети шляхом компромісів. В політично невироблених чи хворих суспільствах (в тому числі і в нашій еміграції) спільнота розпадається на ряд “пашківських республік”, особливо, коли така спільнота не має державної організації.

Таким чином, соціо-психологічна аналіза будьякого суспільства — річ складна й умовна. Визначувані М. Шлемкевичем соціо-психологічні категорії скорше художні образи, ніж математичні величини (хоч вони й надаються для популярного викладу). Оперувати цими категоріями для того, щоб поставити діагнозу недугам та кризам дуже строкатої спільноти, — навряд чи дасться.

Проте, вважаючи, що історія людства і окремих народів є насамперед історією боротьби ідей, ми з наших ідеологічних позицій та з висоти нашого історичного досвіду можемо поділити ті сили, що формують історичну долю України, на позитивні, тобто ті, що прямують до національно-політичного визволення нашого народу (поєднуючи це з позитивними соціальними ідеалами), та негативні, — ті, що з різних мотивів йому протидіють.

Отже, вписуючи позитивні з цього погляду елементи нашого народу в кредитову сторінку національного гробсбуха, ми не можемо обминати й негативного “типажу” на його дебетовій сторінці. Тільки підвищивши баланс обох рахунків, можна уяснити собі, чи можливо й слід, та в якій саме площині, говорити про кризу української людини взагалі й укр. людини на еміграції зокрема.

З цією метою кинемо побіжний ретроспективний погляд на тіневі сторінки нашої історії.

В давніші часи нашої історії ми бачимо українських князів і бояр, що, ополячившись, стали надійною опорою польського панування в Україні — Вишневецьких, Чарторийських, Сапіг, Радивилів, Сангушків і інш.

Пізніше з'являються на сцену ті з гетьманів, що про них Шевченко гнівно писав: “раби, підніжки, грязь Москви, варшавське сміття”. “Кочубеївська людина” з готовністю йшла в московську п'яту колону, запрошувала Москву на арбітра в середукраїнських тяжбах, уклінно добивалась царської ласки й нагороди. Захланив егоїстична старшина заради власної наживи й амбіцій кинула Мазепу на призволяще, водила московські війська в українські тили, віддала Батурин Меншікову на розправу, а пізніше з радістю ставала малоросійським дворянством.

Вірнопіддані малороси (типу В. Шульгіна й Піхно) в Україні, перетворені їх зусиллями на російську провінцію, на сторінках чорносотенного “Киевлянина” писали Петербургові доноси на “сепаратистів”.

В роки громадянської війни деморалізовані й денационалізовані українці в рядах білої й червоної армії поборювали УНР. Чи не більшість солдатів нашвидкуруч “українізованих” полків проголосили свій нейтралітет в українсько-російській війні та, лузаючи насіння, дивились як йшла помирати під Крутами шкільна молодь.

Збаламучена різними демагогами селянська стихія, в якій вікова політична неволя законсервувала психіку примітивної людини, виплеснула на поверхню “махновську”, “пашківську”, “таращанську” людину.

Згадаймо, нарешті, комнезамівців та активістів, що були “провідниками большевицької політики на селі” — політики, що, нацьковуючи одна на одну різні верстви селянства, як відомо, закінчилась винищенням найкультурнішої його верстви та перетворенням решти на колхозних кріпаків.

В зросійщеному місті найзапекліший спротив українізації чинили “землячки”, про яких писав Антоненко-Давидович у своїх репортажах “Землею Українською”.

По той бік Збруча на негативному полюсі бачимо хрунів, москвофілів, радянофілів...

— Але, даруйте, — скаже мені здивований читач, — все це, на жаль, дійсно було. Але яке ж це має відношення до кризи нашої еміграції?

Я прошу у читачів пробачення за неприємні спогади, але забувати все це ми не сміємо. Найвність вище перелічених зловіщих постатей у нашій історії вже сама по собі є симптомом хвороби, що опала народний організм. Національно-політична неволя, денационалізувавши значну частину нашого народу, прищепила їй рабську психологію з усіма супровідними явищами — провінційною ментальністю, комплексом меншовартності, опортунізмом, вузькоколим стяжательством...

Причини поразки боротьби кращих елементів нашого народу за державність полягають у тому, що в 1917-20 рр. шевченківська чи петлюринська людина була меншістю; більшість становили малороси спільно з махновською, пашківською, щорсівською і т. п. людьми.

Чи змінилось і в якій саме мірі співвідношення між цими елементами в нашому народі за час, що минув від 1917-20 рр.? Щодо маси підсоветських українців всякі підрахунки носитимуть більш-менш здогадний характер. Зате еміграційну “масу” ми маємо перед очима.

Вернімось тепер до питання про так звану кризу нашої “еміграційної людини” (це узагальнення, як і всі узагальнення, дуже умовне). Моя екскурсія в “українське пекло” має пряме відношення й до неї.

Підавши спокусі побудувати зовнішню ефектну концепцію з позірною глибиною, М. Шлемкевич шукає причин “кризи” еміграційної людини не там, де вони в дійсності криються. Не могу я пристати й до думки Ю. Шереха, який бачить цю причину в безгрунтності всякої еміграції. В усякому разі воно не є головною причиною “кризи”. Не самі еміграційні умови породили негативні явища в житті нашої спільноти, вони тільки дозволили їм виявитися “маркантіше”.

Не може бути причиною “кризи” й порушення рівноваги між елітою й масою, бо самі ці терміни умовні й не піддаються скільки-небудь точній дефініції. Тільки в політичний “сліпий кут” можуть завести нас усякі розумування про “східню” й “західню” людину.

На мою думку, ніякої специфічної кризи української людини на еміграції немає. Будучи відламом усього нашого народу, репрезентуючи всі його верстви, еміграція винесла з собою за кордон успадковані нею від предків недуги, пороки і посліддя їх гріхів. Біографія нашого народу ще тяжить над сучасною українською людиною.

Пристосувавшись до нових умов, наші люди в еміграції “продовжують у тому ж дусі”. Чи не більшість їх відчула “тугу за нормальністю”, бажання, відпочити від набридлої “політики”. Передові елементи, дійсна інтелектуальна еліта відразу ж почала шукати умов для національно-корисної творчої праці.

Денационалізовані люди типу Кочубея й Піхно, малороси й малоукраїнці, знайшли один одного в “східняцькому”, псевдо-федералістичному середовищі, поставивши себе за межі нашого українського світу.

Колишні підсоветські “ловчили”, цинічні опортуністи, з властивою їм здібністю до мімікрії почали в пошуках смаженого стрибати з одного табору в інший — то до бандерівців, то до федералістів, то до “істинно-руських людей”.

Спекулянти на патріотизмі і тут розкинули свої ятки. Люди з психікою махновців і пашківців теж утворили свою гуляйпільську вулицю.

Але де ж тут ота пресловута криза еміграційної, нібито “загубленої” людини? Що саме нового вносить патологія цієї людини в загальну патологію укр. людини на рідних землях під чужим ярмом? І, нарешті, чим вона відмінна від тих моральних недуг, що неминуче

оппадають кожен народ, позбавлений національної й політичної свободи?

Загальний образ нашої еміграції був би невтішний, якби люди зі знаком мінус на одній шалі наших терезів не врівноважувались людьми зі знаком плюс на другій шалі. Наявність людей зі знаком плюс (а їх значно більше, ніж можна було б думати, спостерігаючи ввечері на емігрантському базарі) говорить про те, що наш національний організм в основному життєздатний і здоровий, що процеси гниття не зачепили його серцевини.

Якщо вже шукати криз на еміграції, то не в душах порядної "рядової людини", а в деяких політичних організаціях. Таку кризу переживає, напр., бандерівське середовище з якого вийшли, розчаровані його провінційною примітивною "духовістю", всі найпоступовіші елементи.

Кризую можна назвати відхід від громадсько-політичного життя багатьох інтелектуалів, яких відштовхнули міжпартійна гризня, мілкодушність і дешева амбітність деяких "політичних лідерів", "розпаношілі в храмах крамарі й фарисеї" та галаслива, недумаюча партійна "вулиця".

"А втім вулиця тим і не журиться", — ота вулиця, що стільки разів на протязі нашої історії підтинала крила нашим передовим людям, мислителям, ідеалістам. Та вулиця, що примусила одного з наших істориків здвигнути плечима й промовити гіркі слова про недержавоздатність українського народу.

Ця вулиця — не тільки "махновські" й "пашківські" люди; це й те "ультранационалістичне" середовище, в якому ідея національної суверенності, переломившись у мозках малокультурних провінціалів, хворих на підсвідомий комплекс меншовартності (це не парадокс), породила нетолерантний, відразливий шовінізм.

Ця юрба з її темним, плутаним мисленням, шляхи якого поїстині незбагненні, уже не раз кидала в пашу ворогам своїх друзів і патріотів та в радісній своїй глупоті йшла під прапори демагогів і політичних авантюристів, що дивились на неї тільки як на знаряддя для досягнення своїх особистих цілей.

Багато книг написано вже про психологію юрби, але юрба не була б юрбою, коли б вона читала ці книги та вчилася з них.

В одних завулках нашого розполітизованого базару "метають громи" на УНРаду, на багатьох наших інтелектуалів, — на їх думку, недосить націоналістичних.

В інших завулках досі ще виклинають Хвильового та жадають голів "хвильовистів".

Я проти того, щоб писати ім'я Хвильового на нашому прапорі. Хвильовий і люди його кола часто й тяжко помилялись, грішили, блукали манівцями, іноді знаходили істини, знайдені ще до них, а до багатьох речей так і не дійшли. Вони скорше трагічні постаті нашої "руїни", ніж наші герої. Але вони шукали правди, думали, страждали — і не людям з косматими серцями судити їх, бо ці "судді" не здатні на те, що зробили Хвильовий, Куліш і інші — занепасти своє життя заради ідеї і народу, — отже й за своїх сьогоднішніх "суддів".

Пора кінчати цю статтю, що надто затягнулась. Отже, де шукати виходу з лабіринту наших еміграційних проблем?

М. Шлемкевич сподівається, що його середовище ще здатне породити омріяних "нових людей". Ю. Шерех радить ігнорувати крамарів і фарисеїв та творити для прийдешньої України. На мою думку, це лише уникання від проблеми. Майбутня Україна не вийде, як Венера з піни морської — вона мусить зародитися й визріти в надрах сьогоднішньої України. Якщо еміграційне середовище ще тяжко хворіє на пережитки минулого, то немає підстав думати, що наші люди на рідних землях пройшли катарсис (коли й як?). Навпаки, є всі підстави думати, що в серця тамтешніх людей глибоко в'їлись і опортунізм, і цинізм, і лицемірство, і національний нігілізм і т. д.

Ні, говорити треба, і тією сьогоднішньою Україною, до якої ми можемо говорити, є наша еміграція. Треба гарячим словом пропікати навіть і зашкарублі серця, невтомно повторюючи "Схаменіться, будьте люди!" Треба щоразу нагадувати про те, якого великого чину чекає від нас історія. Той, хто має вуші, нехай слухає. Проте найголовнішу увагу треба віддати нашій молоді. Вона виростає в умовах демократичного світу і тому саме їй найлегше звільнитися від усіх недуг, пороків і "комплексів", на які хворіють люди старших поколінь, що сформувалися в умовах національно-політичної неволі. Наша молодь — надія нашого народу. Вона, насамперед, зможе пов'язати українську культурну традицію з усіма найкращими здобутками західного світу. Підготувати її до виконання цієї місії — мусить бути завданням не тільки юнацьких організацій і юнацької преси, а й людей старших генерацій, які щиро турбуються про історичну долю нашої еміграції і нашого народу.

Петро МАТУЛА

НАША СИЛА В НАС САМИХ

З доповіді на п'ятому З'їзді ОДУМ-у в США

Як відомо, до Об'єднання Демократичної Української Молоді притягнули нас великі почуття обов'язку праці для визволення України. Об'єднавшись ж, ми побачили перед собою цілком реальні, цілком буденні тяжкі проблеми. Протягом декількох років нам треба було наводити в себе порядок чисто організаційного характеру. Нам треба було виробляти пляни нашої діяльності і, найголовніше, ці пляни виконувати. Як ми справлялися з цією конкретною роботою — про це всі ми в загальному знаємо. Багато позитивних осягів ОДУМ-у зібрано в ювілейній статті ("Молода Україна" ч. 23), яку можна б назвати солодким тортом з нагоди нашого п'ятиріччя. Ще багато незгаданих у цій статті цінних здобутків осягнув ОДУМ і з цього ми тільки можемо радіти.

Але ми маємо також над чим і призадуматись, маємо серйозно усвідомити собі деякі досі нерозв'язані проблеми і працювати на їх розв'язкою. Чи є в нас

такі проблеми? Так, вони є. Наша потенціальна сила і наші можливості багато більші, ніж ми їх використовуємо. Ми це самі відчуваємо і з цього випливає оте знайоме нам наше загальне нарікання, що "воно якось не йде...", що в нас немає якоїсь конкретної ідеології, яка давала б нам конкретні пляни і працю. Ми нарікаємо, що нам у філіях бракує запалу до праці, ми хочемо, щоб до нас періодично хтось приїжджав і підтримував нас на дусі. Ми нарікаємо, що наші колеги занедбують свої обов'язки і не виконують того, що самі постановляють. Ми спостерігаємо, що у нас нарастає проблема кадрів, що фундатори ОДУМ-у під тиском часу і особистих обставин змушені зменшувати свою активність, а разом з цим молодих членів прибуває мало.

Оце в загальному корінні наші проблеми. Ці проблеми й труднощі існували й раніш, але вони не загрожували нам так негайно, бо ми рахували себе в

організаційному періоді, нам ще смакував такий "спорт", як посваритися за мандати на З'їзді і т. п. Сьогодні ж ми не можемо повернутися зі З'їзду без відповіді на ці проблеми. Бо відповідь потрібна тим, хто був спонуканий стверджувати існування цих проблем у формі постійних нарікань; відповідь потрібна тим, хто ще зустрінеється з ними у майбутньому, відповідь потрібна ОДУМ-ові в цілому, для завершення його росту. У період, коли наростає процес перебрання керівних постів від фундаторів ОДУМ-у новими кадрами, від наявності відповіді на ці проблеми може залежати доля ОДУМ-у взагалі.

Одумівська молодь стверджує брак ідеології, брак чогось такого, що прямо і просто говорило б нам — що і як робити. Це збігається з твердженням відомого приятеля ОДУМ-у д-ра М. Шлемкевича, коли він на Третньому З'їзді говорив нам у вічі, що ОДУМ сказав уже своє "Ні", — тобто, відокремився і задекларував, що втоптаними стежками внутрішньо-українських незгод і міжусобиць він не піде. Але ОДУМ не сказав ще свого "ТАК", — тобто, куди і якими стежками він піде?

Дорогі Друзі! Коли у нас вистачило духових якостей задекларувати наше — "ні", то ми повинні мати десь у собі й наше "ТАК". Ми повинні його віднайти і втілити його в наше Об'єднання, так само, як ми втілили наше "Ні".

Чого ми належимо до ОДУМ-у? Що спонукало нас об'єднатися в цій організації? Якщо колись підсвідомі відповіді на ці питання могли бути для більшості такими, як ностальгія, як бажання бути між земляками на чужій землі, то сьогодні, свідомо відповідь на це є і мусить бути така: **щоб спільними силами допомогти Україні звільнитися від загарбників, допомогти українському народові стати вільним і добрим господарем у своїй країні.**

Оце хай і буде наша організаційна ціль. Оце хай і буде наша особиста віра, яка виповнятиме зміст нашого життя, надаватиме цілеспрямованість нашим щоденним зусиллям, щоб ми не бовталися з дня на день, нарікаючи, що "немає запалу", що воно "якось не йде". Тільки людина, сповнена далекосяжною вірою чекає слідуєчого дня як нагоди просунути далі вперед до своєї мети; тільки людина, сповнена глибокою вірою втішається пошаною, статечністю та підсумовує своє життя з теплим почуттям приємності в душі.

Такі люди дають надхнення для самовдосконалення своїм дітям; діти горді за духові якості таких батьків.

Ми маємо в що вірити, ми маємо шляхетну мету, ми маємо до чого прямувати. Ми маємо все те, що вирівняло б наш хребет і наповнило б нас змістом; позбавило б нас почуття легковажності, безцільності і непевності. Нам лишилося лише перетворити наші спонтанні почуття у віру, у далекосяжну віру!

Ми, українці, сповнені безмежним почуттям відданості своїй батьківщині. Ми завжди готові спонтанно стукнути кулаком по столі і запропонувати своє життя за Україну, але ми не зуміли ще замінити ці наші раптові почуття у глибоку далекосяжну віру, підперту муравлиною працею і тому ми тиняємося по світі та лише виспівуємо, що "ще не вмерла..."

Як ми можемо допомогти визволенню України? Як нам практикувати нашу ідеологію? Як нам примінити нашу віру до щоденного життя?

1. — На початку ми вже ствердили, що без об'єднання українських сил, українські зусилля будуть маловартні, а то й шкідливі. Хай же буде нашим обов'язком зміцнювати Український Екзильний Уряд — УНР, щоб до такого об'єднання сил в ньому дійшло. Хай буде програмовою ціллю ОДУМ-у, кожної філії, кожного одумівця, ставати членами місцевих комітетів сприяння УНР, виконувати свої фінансові обов'язки, збирати грошеві датки серед громадянства та популяризувати УНР

серед нього. А разом з цим, — слідкувати за роботою УНР та вказувати на її недотягнення.

2. — Ми спостерігаємо, що наше старше громадянство аж ніяк не турбується тим, що само забрило в непроглядну гушавину лісу групових сварок, воно ще й вдоволене з того, що тими ж стежками веде за собою й молодь. Зробімо програмовою ціллю ОДУМ-у покласти цьому кінець і працюймо над тим, щоб майбутня українська спільнота, починаючи від нас, була об'єднана. Щоб вона мала свої здорові внутрішні різниці поглядів, але щоб перед всеукраїнською метою вона стояла разом...

3. — Візьмімо ще раз на себе ініціативу створити здорове співжиття з молоддю СУМА. Студіюймо речі, які творять між нами тертя, починаючи від історії України і аж до сьогоднішніх маніфестацій, потім скликаймо вечори товариської дискусії і закінчуймо їх товариською забавою. Досягнімо цього людяного, культурного миру між нами тепер, бо не досягнемо його тсді, як втратимо віру в наші ідеали.

На наших очах розкладаються наші громади. Ми є свідками подвійних і потрібних національних свят, ми є свідками очевидно неправдивих публичних наклепів одної групи на другу, — все це гальмує нас на шляху до нашої мети. Звернімо нашу активну увагу на це. Зробім організаційною ціллю ОДУМ-у стояти на сторожі миру і єдності нашої спільноти поза Україною...

4. — Хай буде неписаним обов'язком ОДУМ-у, а кожної філії зокрема, завжди відкликатися на потреби українських громад в інших країнах. Багато з них потребують українських книжок для дітей, багато українських громад, особливо в Німеччині, потребують звичайних фізичних засобів для прожиття, на що філії могли б періодично відкликатися пакунками.

На перший погляд, ці факти здавалися б мало значними, а насправді, вони плекали б у нас як організаційний, так і особистий характер і послідовність. Вони піднімали б віру українця в українця, вони цементували б українську спільноту.

Коли ми втілимо в себе особисто і в увесь ОДУМ ідею допомоги визволенню України так глибоко, щоб вона стала частиною нас, коли ми підіпремо цю нашу віру активною роботою в нами згаданих ділянках, ми у величезній мірі сповнятимемо нашу місію супроти нашої Батьківщини, супроти нашої особистої суті буття! Ми матимемо ціль, ми матимемо запал, ми матимемо вдовolenня з наших шляхетних стремлінь тепер і на все життя.

І тут ми знову зустрічаємося з проблемою. Гаразд, ми знаємо що нам робити, але як? Як спрямувати наші зусилля, щоб вони не пропали надаремно, щоб ми не зневірялися, щоб ми отримали заплановані наслідки? Єдина відповідь на це — **дисципліна!** Дисципліна особиста і організаційна. Послідовність і чесність супроти своїх дей. Ми дисципліни не маємо, тому нашим першим обов'язком її виплекати. Ми не потребуємо поліційної дисципліни, але ми потребуємо дисципліни, яка надавала б ефективності нашим організаційним зусиллям, нашим ідейним стремлінням.

Така дисципліна залежить в першу чергу від нашої особистої дисципліни, а особливо від дисципліни керівних членів ОДУМ-у чи то в Головній Управі, чи по філіях. Ми можемо мати багато правильників нашої діяльності, але коли вони не виконуватимуться в першу чергу керівними членами ОДУМ-у, коли вони настирливо не уводитимуться в життя цілої філії, наслідки наших зусиль будуть мізерними, переплетеними з наріканнями про "порожнечу".

Ми не маємо поліційної сили, яка б загрозами й карами змушувала нас до бездоганного послууху, ми не віримо в такий спосіб улаштування нашого життя і тому ми й вибрали демократичну форму нашого об'єднання, і тому наші осяги залежать виключно від кож-

ного з нас особисто. В цьому мусить допомогти нам наша віра, наші переконання. Ми їм зраджували б, коли б ми дійшли оце так далеко, що проіснували 5 років і мусили б ні з чим відходити "на пенсію", бо у нас не вистачило зрозуміння, що успіхи такої численної організації, як ОДУМ, залежать від планування і ретельного виконання плянів своєчасно — від організаційної дисципліни!

Такий підхід у першу чергу відноситься до членів, які знають для якої цілі вони об'єднали свої сили в ОДУМ-і, які закорінили в собі міцно ідею допомоги визволенню України та піднесення якості українського суспільства. Є всі підстави вважати, що до таких якраз належимо ми, ось тут сьогодні зібрані. І це саме ставить нас у ще тяжче положення. Ми мусимо бути дисциплінованими заради наших переконань, заради наших особливих якостей; ми також мусимо бути прикладом для молодших членів по наших філіях, щоб вони бачили вищу якість вартостей в ОДУМ-і, щоб вони їм подобалися, щоб до них перейшли й наші ідеї, щоб ми не були останніми на цьому полі праці.

Це підводить нас до проблеми — кадрів. Грунтовними студіями цієї проблеми займемося поза З'їздом, у більш сприятливих умовах. Тепер обмежимося поверховим оглядом її та поспробуємо прийти до якогось рішення. Проблема кадрів складається з двох частин:

1. — втримати при ОДУМ-і молодь, яка є сьогодні по філіях і яка своїм віком підходить під категорію кадрів;

2. — здобувати новий доріст поза ОДУМ-ом.

Першу проблему можна розв'язати у великій мірі нашим прикладом, нашими якостями, нашою впорядкованістю. Провідники ОДУМ-у, а особливо по філіях, мусять імпонувати молодшим членам. Їм мусить заїмпонувати їх підхід до праці, їх ідейність і особисті якості. Цим самим, ми також мали б часткову відповідь і на другу проблему. Ми своїми якостями заїмпонували б батькам наших потенціальних кадрів і батьки нам сприяли б. В додаток, ми мусимо проявити і свою ініціативу в здобутті нових молодших членів, при умові, що ми піднімо якість уже нами здобутого, щоб ми мали до чого кликати нових членів.

Як бачимо, у розв'язці і цієї проблеми ми знову повертаємося до нас самих. Як бачимо, розв'язка кожної одумівської проблеми залежить виключно від нас, від кожного з нас особисто. Прийдімо ж до рішення, що ми, кожний і кожна з нас, приділимо свою спеціальну увагу проблемам нашого Об'єднання від сьогодні. Приобіцяймо собі, що на протязі слідуєчого року, ми на-

голошуватимемо наші проблеми ідеології, організаційної дисципліни і кадрів і що ми матимемо помітні позитивні наслідки.

Проголосімо кампанію за піднесення у наступному році ОДУМ-у на один ступінь вище, усіма нашими силами, особливо у відношенні свідомості своєї мети, організаційної дисципліни і кадрів. Покличмо назад до праці, спеціально на наступний рік, одумівців, які з тих, чи інших причин перестали бути активними. Постаємо себе на іспит і гляньмо на себе, що ми зможемо осягнути своїми зусиллями.

Хоч ми цього ще не ствердили, але це самозрозуміле, що успіх наших ідей залежить від того, хто ми є на шаблі соціальної драбини суспільства. І тут треба ствердити, що наша молодь багато вчиться у вищих школах, здобуває фахи, здобуває високу науку. З цього ми можемо тішитися і бути гордимми.

Школа, м. ін., є досить постійним аргументом між одумівцями, що вони то не зможуть бути присутні на тій чи іншій запланованій імпрезі, то вони не зможуть того, чи іншого виконати, то вони не зможуть довго бути на зборах. Це все гаразд і, напевно, такі речі звучать мило і надійно. А разом з цим, це мусить звернути на себе нашу увагу і ми повинні пристосувати наші зайняття в ОДУМ-і і школі відповідно. Ефективність наших зборів у першу чергу, вже буде частинною відповіддю на цю проблему. Залежно від місцевих обставин, можна знайти ще доповнюючі розв'язки. Члени-студенти в свою чергу не повинні надуживати свого імунітету...

Ми не говорили ще про багато речей, які є складовою частиною наших ідей, плянів і змісту. Ми не говорили про те, що плекання 10-ти Заповідей Божих є в основі наших стремлень, ми не говорили про те, що ширення правди про Україну серед оточуючих нас кіл є складовою частиною нашої роботи в ОДУМ-і. Ми не говорили про те, що ми неповинні замикатися в українських гетто, що ми повинні виходити на широкі води життя суспільства в якому живемо, засвоювати собі добрі здобутки того суспільства у всіх ділянках і застосовувати їх до українських проблем. Ми не говорили про те, що завтра ми будемо рахуватися старшим поколінням української суспільності і провід діяльності, спрямованої на допомогу визволення України, муситиме перейти у наші руки та що ми повинні бути до цього готові. Цих і багато інших важливих справ ми сьогодні не обговорили, але вони не є настільки для нас чужими, щоб ми мусили їх детально повторювати з року в рік. Ці справи маємо на увазі і вони в меншій, чи більшій мірі переводяться у нас в життя. Зі зростом якості ОДУМ-у, з удосконаленням нас самих, ми чим раз глибше і ширше удосконалюватимемо нашу роботу...

Я навмисно не кінчатиму цю нашу розмову якимсь бравурним гаслом, яке не потривало б довше, ніж сьогоднішня наша забава. Хвилеве збудження не пустить глибокого коріння. Натомість, особисте вдумання і усвідомлення створить глибоку віру, що Україна таки буде вільною, щасливою, культурною і добробутною державою на сході Європи і що це наш шляхетний, високоморальний і культурний обов'язок цьому допомагати! Для цього ми й об'єднали наші сили в ОДУМ-і. Починаймо ж всю нашу діяльність, наші плянування, наші кожні збори на основі таких питань: що ми можемо зробити, що було б корисним для нашої найвищої мети?

Що ми можемо зробити, що було б корисним для української спільноти?

Що ми можемо зробити, що підняло б якість нас самих?

Майже немає сумніву, що коли ми так будемо вести наше організоване життя в ОДУМ-і, ми будемо відрадою й надією нашої Батьківщини, нашого суспільства, ми будемо вдоволені з себе тепер і на все життя!

PRINCESS FASHION FURS

506 QUEEN STREET WEST
в Торонті

Tel.: EM. 3-8884

- Найкращі футра на догідні сплати,
- Готові і на замовлення,
- Всіх родів переробки.
- Товар гарантований.
- Приймаємо теж на переховку літом.

Наш другий магазин:

750 YONGE ST. Tel. WA. 1-8971

А. КУМАНОВСЬКИЙ-ЛОБАЙ

Походження світу й людини у світлі Біблії й науки

З древніх часів людство намагається проникнути в таємниці не лише довколишнього світу, але й в саму суть світотворення: як це все появилось, звідкіля, ким покликано до існування?..

Про жадобу пізнання **правди** проф. О. Д. Хвольсон писав:

“Глибоко в душі людини коріниться бажання пізнати основи світу, який її оточує й частиною якого вона являється, вглянути у внутрішню суть того, що твориться. Людина хоче знати, хоче розуміти... Вона намагається дістати відповідь на три великі питання: що діється в світі, доступному для її вивчення? В якій спосіб проходять ці дії; яким якісним правилам і яким кількісним законам вони піддані та які внутрішні зв'язки пов'язують їх разом? Яка причина явищ, де їх збудники і де те море, в яке вони течуть? Туга за правдою безмежна, і тільки з неохотою та з жалем людина затримується перед границями, поставленими її дослідом. І завжди наново людина шукає нових шляхів, щоб ці границі знищити, або їх обійти. Її думки спрямовані в безмежність; вони не хочуть затримуватись перед провалами, не хочуть безнадійно стояти у підніжжях гір, поставлених впоперек шляху людини до пізнання правди...” (“Наш світ”, 1911, стор. 105).

Дуже можливо, що людям удалось би вже багато таємниць розкрити, коли б вони йшли одним шляхом, шляхом указаним Ісусом Христом: коли б у всіх наукових дослідках брали за вихідну точку Писання, в яких — хоч у надто сконденсованій формі — записані Божі відкриття людству.

На жаль, дуже численні дослідники, рахуючі себе світилами для народів, відкинули указаний Христом шлях, вважаючи цей шлях оманним, і пішли по своєму власному шляху, справді оманному...

Чи не дивним здається, коли історики древніх культур застосовують для доказів своїх гіпотез древнє письменство гіндусів, єгиптян, персів, вавилонців, де майже все набрало мітологічного характеру, коли геологи і палеонтологи по шарам землі та знайдених косяків будують свої — дуже часто оманні — теорії про фантастичну давність світу чи походження видів, коли вірять явній фантастиці в письмах та мистецтві давніх народів і других заставляють вірити, а одночасно здорову думку, записану в Біблії вибраним чоловіком, через якого сам Бог говорив, відкидають, називаючи ці думки легендами. В чому ж справа?

Ми були б несправедливі, якщо б усю вину за подібний стан думання звалювали виключно на тих учених і їх послідовників, які відкидають у світі Вищий Розум, відкидають Бога.

До такого невірства приклали чимало старань і древні, а зокрема середньовічні провідники Церкви, які неправильно толкували св. писання. Там, де їх треба розуміти буквально, вони толкували алегорично, або символічно... Такі ж місця Біблії, як дні творення світу, ці інтерпретатори розуміли в буквальному змислі, цебто — день рівний 24 годинам. При цьому вони покликаються на біблійний вислів: “все можливе Богові” (Мар. 10:27). Вірно. Неможливого нема абсолютно нічого для Бога, але Бог не порушує створених Ним законів. У змислі ж творення світу ці Його закони являються ні-

чим іншим, як тільки тим, що ми називаємо **еволюцією**...

Бог, як всемогутній, може творити й чуда, що Він і творив через вибраних людей й особливо через свого сина Ісуса Христа. Але в цьому була ціль: заставити людство повірити в існування Бога, повірити в Христа, як у сина Божого...

В дальшому церковні письменники створили цілу релігійну мітологію, щоб нею замінити мітологію греків, римлян і ін., на якій ці народи виховувались і з якою, при переході на християнство, їм було тяжко розстатися. Тут ми бачимо безчисленну кількість “чудес”, творених різними святими дуже часто “для свого вдоволення”: то поплив на каменю, то на плащі, то поїхав на чортові і т. д. Все це не моя видумка, все це взято з “житій святих”. Цієї мітології так багато в нашій духовній літературі, що вона затьмарила собою всі справжні чуда справжніх святих. Ця духовна мітологія й була великим злом для справи віри в Бога і в Ісуса Христа. Очевидна несерйозність багатьох “чудес”, санкціонованих церковною ієрархією, відштовхнула від релігії багатьох більш чи менш інтелектуально розвинутих людей, які не вглиблялися в писання Біблії... Багато зла, наприклад, принесло Церкві писання грецького монаха географа і подорожника Кузьми Індикоплевса, який у красивій формі описав свої враження від подорожей: що земля плоска, що вона підтримується китами або стовпами і т. п. бредні, хоч у багатьох місцях Біблії ясно говориться про круглість землі, про “круг небесний”, про те, що Бог повів землю “ні на чому” (Іов. 26:7; Притч. 8:31; Іов. 22:14; Іс. 40:22). І все ж таки, ці противні здоровому змислові та Біблії видумки монаха найшли собі місце напр., в “ТОЛКОВОЙ ПАЛЬЄ”, виданій Казанською Духовною Академією в 1863 році. Чого ж можна очікувати від ...таких духовних наукових установ, які повинні були поширювати Христове світло, а замість цього сяли в світі туман? Через це ж і наша інтелігенція, можливо, проти своєї волі відходила від Церкви, відходила від Бога, а бажаючи заспокоїти голод душі, стремівшою до знання, накидалася на всяку макулатуру, сурогати науки, які хоч якнебудь могли зменшити той голод. Так стали ширитися всякі гіпотези і теорії про походження світу взагалі, землі зокрема, життя на ній та людини. Все розглядалося й будувалося на суб'єктивному думанні людей, посвячених вивченню цих питань. Вони відкидали участь у всьому Бога, бо цілком не знали Його. Настала боротьба релігії й науки, в чому завинили обидві сторони, бо одні відкидали релігію, другі відкидали науку, тоді як у світі абсолютного творчого моносу не існує. Все творення, все життя походить від гармонійної співдії всіх окремих елементів життя: матеріяльних і духовних. Матеріяльні без духовних не матимуть життя в собі — вони будуть мертві, а духовні без матеріяльних — будуть абстрактом, неспроможним ні в чому ніколи проявитися.

Спробуємо синтезувати релігію й науку. Задача не легка.

(Закінчення на стор. 14-ій)

ЗДАЛЕКА І ЗБЛИЗЬКА

ЗОЛОТА КУБАНЬ

Юрій МАРТ

Кубань, що охоплює сучасний Краснодарський Край та західню полосу Ставропольського Краю понад річкою Кубань, зустріла перших українських поселенців ще в середині 16 ст. Але масового заселення мусіла чекати аж до 1773 р., коли по розгромі козацької запорізької республіки Катериною II, українські козаки спершу знайшли пригук у турецьких володіннях, а пізніше перемандрували аж на Кубань, відкривши там нову сторінку Козацької України.

У специфічних умовах повного небезпек життя, коли війна стала вже не герцем молодечого запалу, але щоденною справою життя і смерті, у змазі з непримиримими, войовничими племенами Передкавказзя, коли не раз і не два козак мусів змінити чепіги на рушницю і боронити чорну землю від кочовиків, кувався новий тип козака, колонізатора, поселенця. Козаки приборкали Кубань, а Кубань приборкала козаків.

Ідея безженства Січі згубила свою привабу; відповідальність мужа і батька внесла консерватизм, цілеспрямованість в життя кубанського козака.

Бархатові червоні шаравари змінилися на вигідні кавалерійські штани, малиновий гаптований жупан на скромну черкеску, червоні чобітки зі срібними підковками, уступили місце чоботям з свинячої шкіри.

Життя серед природи зробило з козака першоякісного слідопита, вправного мисливця, відважного вояка. Зламана гілка, ледве прим'ята трава, слід ледвепомітний на граніті каменя, крик нічної птиці, все мало тут своє значення. Сила, витривалість, впертість, терпіння, коли приходилось годинами непорушно пролежувати по шию у воді серед очеретів, щоб не зрадити своєї присутності, — це ті риси, що стали обов'язковими для кожного юнака, — вправного джигіта, снайпера, пластуна.

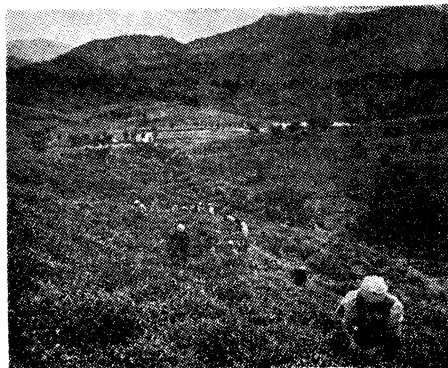
Проте російська політика на Кубані ступнево обмежувала права вільного кубанського козацтва, звівши його ролю врешті до хліборобства та вояка-жандарма.

Брак книжки українською рідною

мовою, брак школи, ворожість офіційного московського православ'я, все це не дозволило розвинути потенціал козацької молоді. Священники, індустріялісти, купці та чиновники, — все наслане з Росії, чуже і не захоплювало козацьку молодь. Кубань розділила долю матірньої України... Ставши провінцією Росії, по сьогоднішній день бореться за свою свободу і за свої українські права.

**

Вся історія цього шматочка української землі сконцентрована навколо ріки, що й дала їй свою назву, навколо Кубані: бурхливої, гірської, з її гірськими, багатими потенційною електроенергією, притоками Великим та Малим Зеленчуком, Урупом, Лабою, Білою та Пшишем, на решті Кубані спокійної, величної, степової з дзеркальною гладдю, в якій відбиваються безконечні поля, станиці, села і сади...

На плянтаціях чаю...

І в колгоспному раю...

Кубань — це хліб. Золота пшениця тягнеться тут безкраїм морем, золотими хвилями гуляє на вільнім степнім вітрі урожай. Але не лиш хлібом славна Кубань. Ось перед очима розкинулася зеленим ковром бахча, золотоголові соняшники, кукурудза як ліс. Станиці топляться у зелені садів.

Велика різноманітність кліматичних і фізико-рельєфних умов, від сухого степового клімату на сході, через вологий прикубанський, субтропічний на вузькій полосці вздовж південно-західнього причорномор'я аж до гірського на півдні в передгір'ях Кавказу, і все це у вузькім чотирикутнику ста кілометрів, виправдує назву "ботанічного городу", яку Кубані з гордістю дають кубанці.

Кипариси й магнолії Сочі, плантації тунга, хурми, чаю та багатьох інших цінних рослин, лимонні та мандаринні рощі, не кажучи про звичайний тут виноград вздовж всього прибережжя, навколо Абрау дюрза, Галенджака, Туапсе, — все це у великій мірі відрізняє Кубань від інших українських областей. Уздовж покручених берегів унікальної річки Протоки розкинулись ряди фруктових дерев — яблуні, груші, сливи, априкоси, черешні, декілька тисяч гектарів фруктового "лісу". Протока дивна тим, що свій початок бере з Кубані і несе свої води до Азовського моря. Річка злодій.

Південна Кубань багата буковими, дубовими та каштановими лісами, — це цінний деревний матеріал, серед них також "залізне" дерево.

Але не лише рисом, бавовною, тютюном, пшеницею та вином багатий цей край. Від Таманського півострова до ріки Білої тягнуться нафтові поля. Нафтоочишувальна та інша споріднена промисловість виросла на основі "чорного золота". В Туапсе, де кінчається нафтопровід з Нафтогорська та Грозного, виросли цілі поля сребристих нафтозбірників. Нафтогорськ, Апшаренка, станиця Кадижейська, Кутаїс, Ільск, — загально відомі центри видобутку нафти.

Найбільше місто — осередок Кубанщини Краснодар, розташований

на правому березі Кубані. Заснований в 1793 р., коли січовики збудували перших сорок курнів по зразку Запорізької Січі. Першими мешканцями були лиш самотні козаки, але з часом прибули з родинами і поволі виріс примітивний ізольований від цілого світу, самобутній, самовистарчалний пост української православної цивілізації. За двадцять років населення зросло до 1685 душ, щоб в слідуєчі 50 років зрости до 10 тисяч.

У 1888 р., коли Катеринодар дістав сполучення з рештою світу залізницею, переселення українців на Кубань посилювалося. Катеринодар розрісся у двістітисячне місто, але як і решта кубанських міст стилем залишається великим селом, з широкими, просторими, часто немощеними вулицями.

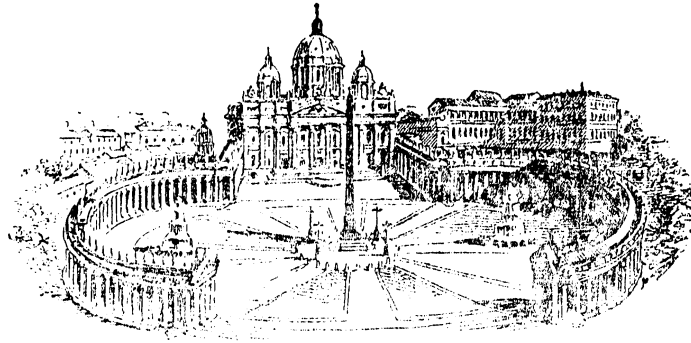
Чим ближче до моря, тим повітря стає свіжіше. Сонце пече, як і в степу, але прохолодний вітерець з моря зм'ягчує горяч. Степ змінюється гористим тереном, — неначе інша країна, новий терен, новий клімат, інший ландшафт. На березі природної бухти розкинувся найбільший кубанський порт Новоросійськ. Одним з передмість Новоросійська є Станичка, перше поселення українців, які з'явилися тут десь у 16 ст. Зараз Станичка начисляє понад 10 тисяч мешканців і є пригородом Новоросійська.

Новоросійськ — дивний порт. Він не ріс, як росте кожне інше портове місто, від моря, а навпаки: своїм обличчям він звернений на схід, повернувши до моря "плечі".

У сиву давнину в природній бухті греки збудували фортецю як найсхідніший форпост експансії. По греках прийшли генуезійці, опісля турки, козаки, росіяни. Місто руйнувалось, відбудовувалось, знову руйнувалось, десяткувалось модерними інквізиторами "комунальної віри", але переживало всі руїни і знову повставало, як невмируще місто-порт.

У порті життя кипить своїм вічним бурхливим виром. Гремлять лебідки, чорногузи кранів вправно перекидають важкі платформи з мішками цементу (Новоросійськ світовий продуцент цементу), але над всім домінує гігантська вежа елеватора, з якого золотим безперервним потоком, зрошена кров'ю і потом обкраденого селянина, українська пшениця тече у ненаситні утробы трюмів кораблів, над якими лопотять прапори усіх країн світу.

**ЧИ ВИ ВІДНОВИЛИ ВЖЕ
ПЕРЕДПЛАТУ НА 1956 РІК?**

Ол. КОНОВАЛ

ІТАЛІЯ ОЧИМА ВОЯКА

З подорожнього нотатника одумівця

Нарешті приходять довгоочікуваний день для мене — день відпустки... Разом з приятелем швидко пакуємо свої військові речі, мов би ми їхали додому, бож, знаєте, армія — заведення непевне, можуть змінити свою думку й доведеться на такий день чекати ще з півроку.

В шостій годині ранку ми з валізами були на станції. А через кільканадцять хвилин колеса нашого вагону весело вицокували початок нашої подорожі. Минали години за годинами, повз вікна мелькали пусті німецькі поля. В скорому часі прикордонна поліція проходила вагонами, перевіряючи пашпорти — це була ознака, що ми цілковито залишаємо територію Німеччини, переїжджаємо до Швейцарії.

Краєвид у вікні поступово мінявся — починалися гори. І, врешті, наша перша зупинка — Цюріх. Це місто розташоване довкола озера Цюріх, на якому повно чайок та білих лебедів коло берега. З озера повіває чисте холодне повітря, яке нам цілковито не подобається. Бож ми вибрались до соняшної Італії, й зовсім не були підготовані до холоду.

Швейцарці до чужинців ставляться дуже прихильно. Не дивляться скоса, як деколи буває з німцями. Одягаються швейцарці краще від німців. Взагалі, Цюріх більш нагадує місто Сполучених Штатів, ніж якесь місто Німеччини. Переважно всі жінки фарбують уста й з усюго видно, витрачають багато часу на зачіску, косметику та манікюри. Швейцарці, люди повільні — нікуди не спішать. Ціни, які ми бачили на вітринах чи по skleпах на ріжні ре-

чі, є вищі від цін у Німеччині, але годинники багато дешевші.

Хоч як гарно в Цюріху, але нас тягне далі на південь. І другого дня ми вже знову в потязі. Краєвид цілковито змінився: гори й гори, лише подекуди між горами розташоване невеличке містечко чи село. Потяг, вигинаючись гадукою, то вискакує, то ховається в тунель. В короткому часі рослинність на горах цілковито зникає й де-не-де показується сніг на схилах, а вкінці не тільки на схилах, а вже й нижче нас сніг покрив поверхню білим простиралом.

Проїхавши останній тунель, ми в'їхали ніби в цілком іншу країну, повну сонця. Написи змінилися з німецьких на італійські, й люди більше говорять по-італійськи, хоча, правда, ми й далі ще в Швейцарії. А потім знову перевірка паперів, та, зрештою, ми цих перевірок мали аж вісім.

Краєвид знову раптом змінюється. На полях орють італійські господарі, переважно білими волами. Хоч, правда, деколи можна побачити й трактор.

Першим нашим містом в Італії має бути Мілян із своєю прекрасною церквою, яка притягає тисячі відвідувачів. Взагалі, місто Мілян, як рівно ж і вся Італія, різниться від німецьких та швейцарських міст чудовою архітектурою. Скрізь височіють величезні будови, які своєю прекрасною формою приваблюють подорожнього.

У нас, у Чикаго, живе багато італійців, вулиці яких засмічені і брудні, бо мешканці їх викидають сміття просто з вікон на вулицю. Тому

(Закінчення на стор. 20-й)

ПОХОДЖЕННЯ СВІТУ...

(Продовження зі стор. 11-ої)

Кожний, хто інтересувався цим питанням, знає зі статистики, що віруючих великих учених ("Батьків науки") було й є багато більше, ніж невіруючих. Всі ці вчені деколи висловлювали свої думки з цього приводу, нераз дуже цінні. Зокрема цінними й узадаченими можна вважати думки колишнього президента Нью-Йоркської Академії Наук — А. Кресм Морісона, що були поміщені в "Рідерс Дайджест" та інших журналах.

"Сім причин, задля яких я вірю в Бога" — так називалась його стаття. У ній ми читаємо:

"...Ми все ще находимось на зорі наукового знання. Чим ближче до світанку, чим ясніший наш ранок, тим виразнішою стає перед нами творчість розумного Творця. Тепер у душі наукової покори, в душі віри, основаної на знанні, ми ще більше наближаємось до непохитної свідомости в переконанні існування Бога. Особисто я нарахував сім обставин, які визначають мою віру в Бога.

Перше: Цілковито виразний математичний закон доказує, що всесвіт створений Величним Розумом...

Для виникнення і розвитку життя на землі необхідне таке неймовірне число взаємовідносин і взаємопов'язань, що без розумного унапрявлення, просто випадково, вони не могли б виникнути ніяк. Скорість обертання поверхні землі виносить тисячу миль на годину. Якби земля оберталась зі скорістю сто миль на годину, то наші дні й ночі стали б у десять разів довші, що позбавило б життя всього живого.

Температура сонця дорівнює 12.000 градусів Фаренгейта. Земля віддалена від сонця рівно стільки, скільки необхідно, щоби вічне тепло в належний спосіб ogrівало нас: ні більше, ні менше.

Нахил землі дорівнює 23 градусам. Звідси виникають пори року. Якщо б нахил її був іншим, випари океанів рухались би вперед і назад, на південь і на північ, нагромаджуючи цілі континенти льоду.

Якщо б місяць, замість його теперішнього віддалення, був віддалений від нас на 50.000 миль, припливи і відпливи моря прийняли б настільки грандіозні і стихійні масштаби, що всі континенти вода заливала б двічі на добу...

Якщо б земна кора була порівняно грубша — на поверхні було б замало кисню і все живе мусило б згинуть. Якщо б океан був порівняно глибший — вуглекисний газ поглотив би весь кисень, і все життя знову ж таки загинуло б. Якщо б атмосфера навколо земної кулі була трохи тонша, то метеори, мільйони яких згорають в ній кожного дня, падаючи на землю... викликали б безчисленні пожеги і катастрофи. Ці й величезна кількість других прикладів свідчать, що для випадкового виникнення життя на землі нема ніодного шансу з множення мільйонів.

Друге: Багатство джерел, з яких життя черпає сили для сповнення свого завдання, само собою являється доказом присутности всесильного Розуму...

Ось, перед нами капля протоплазми, прозора, майже невидима, спосібна рухатись й вбирати в себе енергію з сонця. Ця клітинка, ця прозора частка пилинки, являється зародком життя і має в собі силу дати життя й великому й малому. Сила цієї каплі, цієї пилинки більша, ніж сила нашого існування, сильніша тварин і людей, бо вона основа живого. Хто ж уклав життя в цю пилинку-протоплазму?

Третє: Розум живих істот беззаперечно свідчить про мудрого всеохоплюючого Творця, який дав інстинкт

ти істотам, без яких вони були б цілковито безпорадні. Молодий лосось, наприклад, свій молодий вік проводить у морі, а опісля вертається в свою рідну ріку цією ж стороною, якою йшла ікра, з котрої він вивівся. Що ж веде його з такою точністю?...

Четверте: Людина розпоряджає більшим, ніж інстинкт. Людина має розсудок. Не було і нема таких тварин, які були б спосібні рахувати до десяти... Завдяки нашому розумові, ми спроможні прийняти, що в нас закладена іскра Розумної Вселенної.

П'яте: Чудо генів — явище, яке не було відоме Дарвінові, свідчить про те, що хтось подбав про все живуче. Величина генів так неймовірно мала, що коли б усіх їх, даючих життя на землі, зібрати разом, їх можна було б умістити в наперстку. І не менш через це, ці ультрамікроскопічні гени та хромосоми перебувають у всіх клітинах всього живого й являються абсолютним ключем для вияснення всіх ознак людини, тварини й рослини... Кілька мільйонів атомів, включених в ультрамікроскопічний ген, можуть виявитись абсолютним ключем, який керує життям на землі та показує, що всім живим хтось піклується, хтось завчасу про це подумав. Ніяка інша гіпотеза не може допомогти розгадати цю загадку.

Шосте: Обсервуючи економіку природи, ми змушені визнати, що лише цілком досконалий Розум може передбачити всі взаємозносини, виникаючі в такому складному хазайстві. Багато років тому, в Австралії в якості живої плоти були посаджені завезені туди деякі види кактусів. Через брак тут ворожих кактусових мікробів, він скоро розмножився в такій кількості, що став витісняти людей з міст і з сіл, став нищити фарми. Ентомологи перешукали весь світ, щоб знайти засоби боротьби з кактусом. Накінець їм удалось знайти мікроби, які живляться виключно кактусом. Вони легко розмножились. Вкортці мікроби перемогли кактус. Кількість цих рослин зменшилась, але пропорційно зменшилась і кількість цих мікробів. Їх стало стільки, скільки потрібно, щоб тримати кактус під постійним контролем. Якщо б не було цього фізичного контролю, людина не могла б на землі існувати. Чи це випадок? Ні. Розум...

Сьоме: Цей факт, що людина здібна сприйняти ідею про буття Бога сам собою представляє достаточний доказ. Концепція про Бога є результатом тієї таємничої спосібности людини, яку ми називаємо уявою. Тільки при допомозі цієї сили людина спосібна находити підтвердження абстрактним речам. Ширина, яку відкриває ця спосібність, вповні безмежна. Завдяки уяві людини, постає можливість духовної реальности й людина може визначити велику правду, що небо находиться всюди і в усьому, що Бог живе всюди, що Він живе в наших серцях..."

Зробивши ці необхідні передпосилки, доказавши, що первопричиною всього існуючого у всесвіті може бути і є тільки Бог, — цей "безконечний ум з безконечним числом атрибутів", як визначив Його Спіноза, — перейдемо до викладу про походження світу, як це трактує наука і Біблія...

Що ж говорить наука про походження світу?

Ще у старовинних культурних народів були мислителі, яких походження світу інтересувало стільки, як інтересує воно і нас. Це вічне питання.

Геракліт (прибл. 500 років до Р. Х.) прийшов був до висновку, що "цей світ завжди був, є і вічно буде, як живий вогонь". Цим самим він звільняв себе і своїх послідовників від роздумувань над появою світу в тому виді, як ми його знаємо.

ТРИ КВІТКИ...

(Продовж. зі стор. 5-ої)

Цим шляхом ідуть і тепер деякі вчені, заражені марксизмом. Вони говорять, що світ — це вічна матерія. А поскільки обняти розумом вічність ми не можемо, то про це не варто навіть думати, а прийняти, як факт і стільки...

В 1749 році французький натураліст **Бюффон** висловив припущення, що колись комета впала на сонце, наслідком чого маса газу пішла в простори, де поступенно згущуючись, створила планети, в тому числі і нашу землю.

Через декілька років (1755) німецький філософ **Кант** об'явив свою "теорію мряковин". На його думку якась мряковина, будучи за переділами нинішньої орбіти Нептуна, якось сповільнила свій рух. З цієї мряковини відділилось зовнішнє кільце, подібне до кільця Сатурна. Опісля це кільце розірвалось, створивши планету Нептун. Стискаючись, на протязі довгих періодів, ця мряковина перемінилась по черзі в планети: Уран, Сатурн, Юпітер, Марс, Землю, Венеру і Меркурій...

Астрономи новішої генерації умовились вважати, що всі зорі створились з первонаочальних облаків космічного пилу і газу, наявних у просторах. Завдяки теорії квантів, учені знайшли, що атоми елементів водню, гелію, кисню, азоту і вуглецю можуть поступенно з'єднуватися в молекули і мікроскопічні частинки пилу і газу.

В цей спосіб, гіпотези окремих учених допроваджують нас до атомів, з яких випадково, як говорять вони, твориться космічний пил і газ, як дальший крок до створення зірок або планет. Але допитливість нашого розуму хоче знати більше. Вона запитує: А звідки ж узялись атоми та складові частинки самого атома?

Це питання вчені залишають без відповіді. Зайва соромливість деяких з них, віруючих, не дозволяє їм сказати відкрито, як це в свій час говорив Ньютон і інші великі вчені або як сказав А. Кресп Морісон, статтю якого ми цитували, що підтвердження абстрактним речам людина може знайти тільки в Богові — Творцеві всього існуючого у вселенній.

Що ж говорить про створення світу Біблія?

У книзі Битія говорить про те, як був створений видимий світ. Але в книзі Притчів Соломонових ми знаходимо й деякі деталі, попереджаючи початок цього творчого акту. У восьмій главі, вірш 22, Премудрість говорить про себе:

"Господь мав мене початком шляху Свого, раніше творів Своїх... Від віку я помазана, від початку, раніш буття землі. Я народилася, коли ще не існували безодні, коли ще не було джерел, багатих водою. Я народилася... коли Він не створив ще був ні землі, ні піль, ні **начальних пилин**ок вселенної.

Коли Він приготував небеса — я була там. Коли він рисував **округлу рису** по лицю безодні, коли укріплював вгорі облаки, коли давав морю межі, щоб води не переступали границь його, коли клав основи землі: тоді я була при ньому художницею й була радістю у всякий день, веселячись перед обличчям Його весь час, веселячись на **земному колі** Його і радість моя була з синами чоловічими..." (Підкресл. наші. Автор).

Чи ж не перевершена тут теорія квантів, яка вивчає елементи матерії та енергії і яку сучасний учений світ відкрив щойно на кілька тисячеліть пізніш, силуючись доказати, що біблійні перекази про створення світу й ін. — це тільки красиві легенди? Та ж у цій "легенді" ми знаходимо матеріал і для геолога, і для астронома, і для філософа, і взагалі для вченого, не улягаючого перед своїм розумом, а смиренного духом. У цьому переказі ми бачимо і космічні пилинки вселенної і початок дії законів всесвітнього тяжіння, цебто небесну механіку. Цей же переказ Премудрости розбиває й ні на чому не основані казки про те, що в св. письмі землю представлено плоскою та інші небилиці, якими досі оперують атеїсти.

(Далі буде)

денти з ними. Веселий гомін і сміх сповнили залю. Слідом за ними прибули старші люди — кілька татових співпрацівників. Через коротку хвилю знову відчинилися двері й усі ахнули.

— Дивне диво! — скрикнув тато. Чудо в двадцять першому столітті: літаючий університет прилетів!

До залі ввійшов невисокий, із смаком одягнений чоловік.

— Сам дивуюся не менше вас, — засміявся він.

Було від чого й дивуватися. Він майже ніколи не бував дома й ніде надовго не затримувався. Він був професором і читав лекції української мови та літератури майже в усіх столичних університетах.

Слідом за ним прибув і професор астрономії з дружиною й двома доньками.

Прилетіли ще дівчата та юнаки і гомін молодих голосів сповняв увесь дім. Почалися танці. Оля спочатку не хотіла, а потім і собі закрутилася в вальсі.

— Буду танцювати на зло тій банькатій італійці, — вирішила вона і кружляла як вихор, дзвінким сміхом відповідаючи на жарти партнера.

Так незчулася, як пробило одинадцятю. Всі вже зібралися, не було тільки мами. Десь аж за добрих півгодини опустився літальний апарат на терасу і ввійшла, нарешті, мама. Оля підбігла й бурхливо обняла маму. Всі поспішали привітатися. А професор астрономії поцілував їй руку, а потім нахилився до валізки й сказав:

— Поцілував би й валізку, якби знав, що вона вже того варта. Ну, скажіть же, до речі, не мучте, не будьте тираном! Просімо всі! — вигукнув він.

Аж тоді всі догадалися, що має професор на увазі й ще тісніше обступили маму.

— Нечемні ви які гості, не даєте на вас навіть глянути, — проказала мама, удаючи ніби гнівається. — Нетерплячі які ви! — стихивши голос урочисто додала. — Скажу тільки в загальному, а докладно — коли сядемо вже за стіл. Експеримент удався! Проблема відновлення органічної матерії розв'язана.

— Bravo! — вигукнув професор і поцілував маму в щоку та руку.

— Bravo, bravo! — залунало в залі. Радісно усміхнена, пройшла мама до своєї кімнати, щоб на швидко переодягтися. До Нового Року ছিলось двадцять хвилинок.

А за десять до дванадцятої двері з тераси ще раз відчинилися й увійшов якийсь незнайомий молодий чоловік. Його помітили аж тоді, як він стояв уже посеред залі.

— Добрий вечір! — сказав він.

Всі замовкли. Оля зробила крок назустріч гостеві, але, зашарівшись, раптом спинилася, збентежено поглядаючи на прибулого.

— Я хотів би бачити Олю Шевченко, — прозвучав у залі приємний баритон.

— Це я, прошу дуже, — ледве відповіла Оля.

— Ви? То ви як дві краплі води схожі на вашу подругу, яка була сьогодні в нас на станції. Який цікавий збіг обставин і як мені пощастило: я познайомився і з вашою подругою і з вами!

Читачі! Забезпечуйте себе і свої родини найвигіднішими асекураціями в

УКРАЇНСЬКОМУ РОБІТНИЧОМУ СОЮЗІ

Допомагаймо собі гуртом! Ваші вкладки до УРСоюзу — це Ваша найпевніша ощадність, що приносить Вам високу річну дивіденду.

Ще сьогодні зверніться за інформаціями до редакції "Молодої України", — або на адресу:

Ukrainian Workingmen's Ass'n
524 Olive Street,
Scranton, Pa., U.S.A. ...

Пам'ятайте про пресовий фонд
"МОЛОДОЇ УКРАЇНИ"!

Оля не могла звести очей і стояла зашарівшись, готова провалитися крізь землю.

— Прошу дуже! — сказав баритон, підходячи до Олі. — Прибуло останнім транспортом, о 23 год. 25 хв. з Марса. — І він передав Олі невеличкий пакунок.

Від радості і від конфузу Оля втратила мову, й тільки з-під чола поглядала на чергового.

— Дуже радий, що все для вас добре скінчилося, — сказав він. — Отже, товариство, з Новим Роком, з новим щастям! — і на прощання жартома посварився на Олю пальцем.

Дівчата оточили щасливу подругу. Тремтячими руками Оля розв'язувала пакунок, всі стежили за нею. З-під паперу виглянуло червоно-блакитне листя, а потім з'явилися три квітки, небаченої краси, форми й фарб.

— Ах! — вирвалося з десятків грудей.

До стебла рослини був прив'язаний лист. Оля схопила його й нетерпляче розірвала конверт. Вона ледве дихала від радісного збудження.

Увійшла мама й також не могла намілюватися квітами. Оля обняла її й, цілуючи, просила:

— Пробач мамо, я тобі сьогодні таких дурниць наговорила. І в тебе, татку, щось таке дурне-дурне питала. Але мені було так тяжко, а тепер так гарно-гарно.

— Дуже рада за тебе, доню, — відповіла мама. — Мабуть ти варта такого подарунку. І як же і старанно викопав він їх, разом із ґрунтом Марса. Де ж він знайшов ці квіти, — нічого тобі не пише?.. Якщо можна знати...

Оля, зашарівшись ще дужче, розгорнула Василюкового листа.

— Він пише, мамо... Ну, ось тут він пише, що скоро вже буде на Землі, розумієш, мамо. Він скоро буде на Землі... розумієш?

— Та всі тебе добре розуміють, — усміхнулася мама. — Ах, молодість, молодість! А що ж про квіти?

— Квіти ці він знайшов у тропіках Марса. От він тут пише: В долині за горою Ньютона я знайшов ці квіти. Я назвав ці квіти, — пише він. Тут, що має кругле листя, я назвав Вірою, бо я... ах, мамо, тут він таке пише... бо я тобі вірю. Другу з довгастим листям, назвав Надією, бо ти — моя надія на все життя. А третю я назвав... догадайся сама... Ах... мамо... він таке пише...

— Та ще може й не раді? — обняла Олю мама й поцілувала. Дівчата одна поперед другої поспішали сказати Олі щось приємне. Не знаючи, де дітися, Оля вибігла на балкон.

— Ах! — скрикнула вона.

Над містом здіймалися чотири світлові стовби, що дедалі росли, швидко досягаючи хмар, де з них почали вимальовуватися цифри. Водограй іскор бризнув у простір із пам'ятника Визволення.

— Мамо! Тато! Всі! — швидше сюди, — скрикнула Оля.

Гості й господарі вийшли на балкон і з захопленням дивилися догори. В хмарах вимальовувалися чотири великі цифри: 2, 0, 5 і 6. В ту ж мить пролунав перший із дванадцяти срібногосних сигналів, що сповіщали прихід Нового, дві тисячі п'ядесят шостого, Року.

СПОГАДИ З ДАВНІХ РОКІВ

Інж. А. Г. КРАВЧЕНКО

Колгоспи у казахських степах

Корінне населення Казахстану споконвіку жило кочівним життям. Воно займалось постійно скотарством і було змушене змінити місце свого постою, в розшуках за відповідною пасею та водопоями для своїх табунів скоту.

Киргизьке населення кожного року жило в двох різних місцях: зимою в аулах (селищах), в яких кожне хазяйство мало тепле приміщення, зроблене з сирій цегли або глини, а літом — у “джайляу” (літніх стоянках).

Зимові житла служили тільки для того, щоб у них перезимували сім'ї. Біля кожного житла були примітивні загородки для скоту, в самих житлах ніякої хатньої обстановки не було. Навіть найбагатша киргизька сім'я не мала поняття, що це є ліжко, диван, стіл, шафа і т. п. Ніяких меблів цей народ не мав і так ішло з віку-до-віку. Весною мешканці залишали аул і разом зі своїм скотом та всім майном переїздили на “джайляу”, де ставили свої юрти (шатра) і жили в них до глибокої осені, поки випадав перший сніг...

Такий кочівний спосіб життя провадив киргизький народ віками. Осілости киргиз не знав, його манив просторий степ, він не любив сидіти на одному місці, для нього зима видавалась чимсь гіршим, ніж чума на скот. Дс приходу советської влади ні киргизький бай (багач), ні кедей (бідняк) не мали поняття чим і як орють землю, як і на чому сіють хліб; вони також не знали, як виглядає картопля, що називається капустаю чи помідором. Усе багатство цього народу творив скот, по кількості скоту визначувано й класу того чи іншого хазяїна киргиза.

Клясовий поділ раховано, наприклад, так: у хазяйстві майже бідняка було 5-8 коней, 15-20 корів, 150-200 овець. Хазяйство середняка мало 20-30 коней, одного-двох верблюдів, 50-80 голів великого рогатого скоту, 1000-1500 овець. Хазяйство бая мало 100-200 коней, 15-20 верблюдів, 100-150 голів великого рогатого скоту, 3000-5000 овець. Але були хазяйства баїв, які мали понад 10 разів більше скоту, ніж тут наведено. Мені наприклад, довелося близько познайомитись з багатцем Чалмановим у Павлодарській області. У 1926 році він мав 6000 коней, 9000 голів великого рогатого скоту, 150 верблюдів та 18.000 овець. Це двічі, а то й тричі перевищує кількість скоту советського совхозу, а такі явища в киргизькому степу не були рідкісні...

З приходом советської влади у просторий киргизький степ, на початку 1920 року, пропагандивна машина почала працювати у всіх аулах і джайляу:

“Тільки советська влада зрівняє вас, киргизів, у законних правах, бо царська влада поступала з вами гірше, як зі скотом; вона вас грабувала, вона навіть не брала вас до армії...” Такі і подібні гасла кинули совети не без успіху. З перших днів нової влади почалось вербування добровольців до армії. Захоплена військовою пропагандою киргизька молодь поспішила на прийомні пункти. Кожний добровольць був зобов'язаний з'явитись на власному доброму коні, з добрим власним сідлом. Одночасно, советські пропагандисти, розхвалюючи нову владу, почали вимагати від населення “подарків”. Спочатку киргизи дарували щиро: з розлогих степів на станції Павлодар та Сьомипалатинськ зганяли десятки тисяч голів різного скоту, за який советська влада не заплатила ні одної копійки.

Коли військовий комісар Л. Троцький кинув гасло: “На коня, проти польських панів!” — то сам Бай Чалманов дав для червоної армії 2000 власних коней у віці 3-5 років і не взяв за це від влади ні одної копійки.

Але врешті киргизам надоїло робити “подарки” без кінця і краю. З 1923 року давання “подарків” припинилося. Тоді армія советських пропагандистів взялась за розпутування міжклясової ненависти між населенням. Советський уряд затвердив декрет про створення Казахської Соціалістичної Советської Республіки та про переіменування киргизької нації в націю “казахську”.

— Тепер ви не киргизи, а казахи (козаки). Ваші багачі та їхні прихвостні виступають проти такої почесної назви, вони хочуть вас, бідноту, й дали експлуатувати — заговорили советські пропагандисти. На багату частину населення почався політичний натиск влади при допомозі сп'янілих почесною назвою “казахів”. На багатших накладено тяжку грошеву контрибуцію, яку у сумі 10-20 тисяч карбованців треба було сплатити до 7-8 днів. Щоб своєчасно сплатити таку контрибуцію, киргиз мусів гнати свій скот 400-500 кілометрів, щоб продати його на базарі, але там довідувався, що всі базари з наказу влади закриті. Положення стало безвихідним. Багатші хазяйства грабувались серед білого дня за несплату грошевої контрибуції. У них влада відбирала скот, юрти, коври, сідла, шкіряну одягу, золоті та срібні речі, включно до того, що в жінок забирали з вух золоті кульчики та стягали з пальців перстені...

“НЕП” у Казахстані

Ограбувавши в цей спосіб киргизький степ, і виславши Бог зна куди тисячі багатших киргизьких родин, советська влада об'явила “Нову Економічну Політику” й припинила тимчасово натиск на населення. На арені з'явилося знову нормальне життя. Торговельні організації почали авансувати господарства більшими сумами грошей, мануфактурою, чаєм. Звичайно, за ці аванси населення мало платити маслом, вовною, шкірою.

До 1927 року в киргизьких степах не було жодного маслозаводу. В тому році почали організовуватись кооперативні артілі, а Казгосторг почав будувати молочно-чарні. Ці молочно-чарні будувались серед степу на кожній джайляу і працювали тільки літом.

Треба відмітити, що киргизька нація від віків скупа і жадібна. На державні аванси киргизи накинулись масою, не думаючи, як будуть ці аванси сплачувати. З довгів не виходили круглий рік, але все ж таки, були вдоволені, дістаючи під зайом молока від одної корови по 10 карбованців, 10 метрів мануфактури та пачку чаю. Чай для киргиза — це основний його напиться і продукт харчування. Брак чаю для киргиза означає повну голодівку. Він може 3-5 днів абсолютно нічого не їсти, але без чаю бути не може. Апетит на чай переходить усякі межі. Підчас літньої жары мужчини можуть випивати по п'ять літрів чаю з молоком...

“Від кочівки на осілість!..”

На початку 1927 року советська пропагандивна машина запрацювала над реалізацією нового гасла: “Від кочівного життя перейти на осілість! Колишньої нації киргизів тепер нема. Є казахи, а казахи повинні скінчити з кочівним життям” — можна було почути в кожному аулі і джайляу протягом того року. Вся ця пропагандивна кампанія закінчилась однак безрезультатно. На жодному зібранні рішення киргизів про перехід на осіле життя не винесено. Ніякі обіцянки влади не допомогли, і влада була змушена придумати новий трюк для кращої контролю кочівного народу. Такий трюк скоро придумано. В кінці 1927 року видано урядом декрет про будову т. зв. “культурцентрів” у кожному адміністративному районі, серед голого степу, де була достаточна кількість води для скоту. У цих культурних

центрах повинні були бути збудовані такі об'єкти: сьомірічка-школа, медичний пункт, ветеринарний пункт, клуб і бібліотека з читальною, маслозавод, споживча кооператива, будинок Районового Виконавчого Комітету і Районового Партиїного Комітету, будинок для заряду НКВД і міліції, п'ять домів для службовців та тридцять двокімнатних домів для т. зв. активу бідняків...

Вся зима 1927-28 р. пройшла в гарячковій підготовці до цих будов. По наскоро зладженому стандартному проектів будови культурних центрів, звозились на місце будівельні матеріали. Безперервні обози всю зиму тягнулися степовою рівниною; в районах організувались спеціальні будівельні бригади. Весною 1928 року приступили до будови. Культурні центри мали бути закінчені до річниці жовтневої революції. Темпи робіт справді совєтські. Технічний персонал, бригадири, десятники — всі киргизи без технічної підготовки, але з червоними книжечками, на яких красуються срібні відтиски чотирьох букв: ВКП(б)...

У викопані для фундаментів рови закладено замість паленої цегли сиру та ще й недосушену. Технічний персонал, який часто не розбиравсь у рисунках і не знав навіть де потрібно класти капітальну внутрішню стіну, а де робити дерев'яну перегородку, — заплутав усе: будували, ламали і знову будували. Настав жовтень, але будов не викінчено. Надійшла зима і все будівництво припинено... Весною фундаменти розмокли, стіни під тягарем дахів розвалились, вся робота і затрачені державою засоби пішли нанівець. Нікого в ці "культурцентри" не поселено, і "великий батько народів" Й. Сталін приступив до суцільної колективізації Казахстану, не дїждавшись закінчення цих будов, які мали допомогти переродити поступенно киргизьких кочовиків на осілих казахів...

Підготовка до колективізації

Наближення насильної осілості казахів та суцільної колективізації стало помічатися вже в серпні 1928 року. З того місяця перервано всякі аванси казахським хазяйствам. Натиснуто на погашення старих довгів. У Павлодарській області встановлено плян хлібоздачі державі півтора раза більший від всього валового збору врожаю. В області тоді ще не було колгоспів, корінне казахське населення не займалось хліборобством і весь тягар хлібоздачі упав на плечі місцевого російського, українського і козацького населення, бо тільки вони займались засівом зернових культур...

Не дивлячись на найстрогіші заходи влади, жодна область хлібоздачного пляну не виконала, хоч увесь хліб був забраний і відданий державі. Серед населення почався голод. Совєтський уряд і комуністична партія знищили тоді десятки тисяч казахських родин, перемінивши гордих мужчин на бродяг та злодіїв, дітей на безпритульних, молодих жінок і дівчат на проститутток, які волею й неволею пробивалися нелегально поза кордони Казахстанської ССР, щоб, чим тільки можна — працюючи, обманом, продажкою свого молодого жіночого тіла, знайти кусок хліба, щоб заспокоїти свій голод.

Розправившись так з непокірними, "батько народів" приступив до суцільної колективізації в Совєтському Союзі, а в тому числі і в киргизьких степах.

Московські тисячники

На початку січня 1929 року, в столицю Казахстанської ССР Алма-Ата приїхало з Москви до 1000 чоловік т. зв. 25-тисячників, яких ЦК ВКП(б) мобілізував, як членів партії, з московських фабрик, заводів і установ. Цій касті Сталін довірив судьбу казахського народу. Ця великоміська партійна кліка, яка не знала на чому росте хліб, як його сіяти, які для цього потрібні машини і т. п., мала перевести суцільну колективізацію в казахських степах і навчити хліборобства народ, який хліборобством ніколи не займався.

Намісником Казахстану в той час був секретар казахського ЦК комуністичної партії Голощекін, у розпорядження якого й прибули ці 25-тисячники, "знавці" сільського хазяйства та організатори колгоспів. Накручені ще в Москві, перед від'їздом до Казахстану, підкручені Голощекіним в Алма-Аті, ці партійні чиновники були випущені зі столиці в райони республіки, як гонча стая собак. У райони вони з'явилися у північній сільській уніформі та з револьверами на ремнях. Разом з московськими "тисячниками" приїхали в райони й уповноважені від казахського ЦК партії... Над усіма аулами найбільшого Баян-аульського району, де я тоді перебував, нависли грізні хмари. Майже в один день усі аули наповнились цими організаторами колгоспів. Скликалися масові збори жителів. Переляканих револьверами та загрозою суду казахів змушували вписуватись до колгоспів.

На тих, що в колгоспи таки не вписались, накладено знову тяжкі грошові контрибуції з вимогою сплатити їх до одного тижня. Хто не сплатив — тих судить показовий "народний суд". По степу району почалась блуканина жінок і дітей засуджених. Вони залишилися без хліба, скоту і даху над головою, шукаючи будьякого пристановища, щоб хтонебудь їх накормив. Та де знайти пристановище, хто накормить, коли подібне лихоліття охопило всі аули цілої Казахстанської ССР? Тисячі дітей і стариків замерзли в той час серед степу, тисячі померли з голоду, а живі намагались пробратися в райони сусіднього Західносибірського краю. Величезна розміром павлодарська тюрма була вщерть переповнена арештованими і засудженими за спротив колгоспам. Усі павлодарські церкви, костели і мечеті замінені тоді на додаткові тюрми.

Одномісячні курси мали зробити з 1000 киргизьких кочовиків — передовиків сільського господарства. На великій павлодарській площі вони, під керівництвом присланих агрономів, орали сніг, сіяли на снігу пісок, боронували... Посторонньому спостережникові, який придивлявся цим вправам, мусіло здаватися: товпа безумних слухає одного божевільного. Хоч ця товпа була невинна. Мудрі володарі заставили її грати цю комедію.

Доля українських колоній

Нарівні з насильною колективізацією казахів, так само проходила й колективізація російських та українських переселенців. Вони переселились в киргизькі степи ще в 1908-1910 рр., поселившись великими селами, головним чином близько Павлодара обабіч ріки Іртиш. При достаточній кількості незайнятої родючої землі, їх хазяйства скоро розрослись, укріпились і стали багатими. Серед цієї категорії переселенців не було кого ділити на куркулів, середняків і бідняків. Усі вони мали майже однакові господарства... Крім цих переселенців з Росії і з України, вздовж берегів ріки Іртиш були станиці іртишських козаків, предки яких теж тут поселилися. Всіх разом, росіян, українців і козаків було біля 40.000 господарств. Всі вони поставили рішучий спротив колективізації і відносно їх було примінено ще жорстокіші репресії, як відносно казахського населення... Коли побачили вони, що мирному, тихому родинному житті прийшов кінець, багато з них залишили свої господарства, дома, скот, машини і тільки з душею розбігалися хто-куди, мов від епідемії чуми.

Кому було жаль розстатися з насадженими місцями, майном і скотом — всемогуча влада об'явила таких "ворогами народу", наклавши свою брудну й підлу руку на все їхнє майно, а власників вислала з Казахстану в Сибір, Зауралля та в Далекосхідній край...

У спорожнілі українські і російські села та в козацькі станиці почали привозити з далеких районів киргизького степу казахів, які після колективізації просто бродили степами, де їх міліція вилувлювала, насильно поселяла у ці порожні села, які з черги також насильно колективізовано. Це поселене казахське населення, по-

бачивши, що всякий спротив безцільний, що виходу з витвореного положення нема, вільно й невільно залишилося там, куди пригнала його кінна міліція.

Після того, як советська влада розправилась з основним казахським населенням, коли ліквідувала або вислала непокірних, коли позбавила даху над головою сотні тисяч невинних, коли зробила десятки тисяч дітей сиротами, а тисячі молодих жінок і дівчат заставила стати проститутками, — тоді, на початку 1930 року, "батько народів" Й. Сталін випустив мільйонним тиражем брошуру "Головокруження від успіхів". Почали шукати "козлів відпущення", почали судити тих, хто перегнув палицю. Щоб пустити в очі туман, — зневаженим, ограбованим і знівеченим народам Казахстану, в кожному районі організовано показові процеси, на яких судили по двох-трьох злочинців колективізації. Але яких же злочинців судили? Судили тих, що були сліпим знаряддям, районних уповноважених, темних і неписьменних казахських комуністів. Це була ширма. З головних винуватців нікого не судили...

Методи колективізації, репресії, грабїж і знущання над населенням — усе це робилось з розпорядження казахського ЦК комуністичної партії під проводом секретаря Голощекіна та казахського Совнаркому під проводом Ісаєва. Але й вони були тільки сліпими виконавцями волі "батька народів". Ці два бандити з широкого шляху, Голощекін і Ісаєв, через декілька років були зліквідовані Сталіном не дивлячись на їх вірну службу "батькові" (забагато знали).

Предсідник казахського Совнаркому, Ісаєв, в 1933 році зник невідомо куди, а секретар ЦК компартії, Голощекін, за якийсь правий чи лівий ухил від генеральної лінії партії, дістав у 1936 році кулю в лоб.

Советська комунікація

Фейлетон

Для людини, що з Советського Союзу потрапила в капіталістичне оточення, немає сумніву в перевагах плянної соціалістичної системи.

Там, знаєте, все по пляну, обрахунку. А тут, просто, як кажуть, "безобразіє". Хочеш — роби, хочеш — ні. Ніякої тобі норми, ніякого соцзмагання, Хочеш — виконуй, не хочеш — не треба. Одним словом, гнила система. Просто — криза.

Але щодо комунікації, то ССРСР таки відстав. Їздив оце я недавно до Нью-Йорку. Не думайте, що по мануфактуру. Ні. Отак собі: на хмародери подивитися, приятелів відвідати.

А потяг, знаєте, не котиться, а летить. Влетіли ми на якусь станцію. Кажуть, — пересідка. От, думаю, біда. Скільки ж це прийдеться чекати?

— П'ять хвилин, — відповідає кондуктор. "Он твій потяг!" І справді, за п'ять хвилин я знову в дорозі. Згодом я знову пересідав і далі їхав. Дорога далека. Сімсот миль...

Отож, їду я в м'якому пультмані, і думаю: що то воно за порядки у цій країні? Їде чоловік у потязі і ніхто його не питає, куди він їде і чого він їде. Може він шпїон? Може диверсант чи

звичайний ворог народу? Їдеш собі. Лише вспівай пересідати.

Щоїнше в Советському Союзі. Там все по пляну, по закону.

Хотів я, було, до Києва поїхати. Дядька свого відвідати та й одєжину якусь при нагоді купити. Життя було радісне, але одєжі таки бракувало. Та й не тільки одєжі...

Отож почав я, як кажуть, оформлятися.

Приходжу спочатку до голови сільради:

— Напишіть, прошу, справку.

— В якій справі? — питає.

— Дядька, кажу, хочу в Києві відвідати.

— Тяжка справа — каже голова. Всеж справку дав, печатку прибав.

З цим пішов я в район по посвідчення. Тут порадили написати заяву та приложити до неї автобіографію.

Дістав я посвідчення, написав біографію. Тепер їти до райпаркому. Знову пишу біографію, прикладаю фотознімки і за пару днів справа полагоджена.

Їду на станцію. Станція хоч районна, але людей, як в обласній! Просунутись до касирки не можу... Цілий день стояв у черзі. Тільки, було, доберусь до віконця, а тут, як потиснуть, і я знову "в хвості".

Нарешті добрався.

— Документи! — каже касирка. Подаю...

— А з обліку чому не знявся? — питає.

— З якого обліку?

— Ось біжи, каже, в паспортний відділ, там скажуть.

Вернувся я в паспортний відділ. — Зніміть, прошу, з обліку.

— Пиши, кажуть, автобіографію, починаючи від прадіда.

— Помилуйте, кажу, товариші. Потяг мій відходить. Походження мос, кажу, саме пролетарське. Ось справка від сільради.

Повірили, спасибі. Зняли з обліку. Купив квиток. У потяг сів. На душі весело. Ну, думаю, нарешті, "льод тронувся".

Приїхав до міста Козятина. Тут, кажуть, пересідка. А де — питаю — потяг?

— В дорозі, — відповів залізничник.

Два дні чекав на потяг. А все таки прийшов. Не обдурив залізничник. Та що з того? Вільного місця, кажуть, немає. Чекайте, мовляв, слідуєчого.

Прийшов слідуєчий. І цей заповнений.

— Що це, кажу, товариші, за обслуга пасажирів? І за квиток заплатив, і документи всі маю, а приземлився, так би мовити, на станції. Лише 20 кілометрів проїхав. Коли ж до Києва доберуся?

— А нам, відповідають, яке діло? Подумаєш, — важність. Не такі, мовляв, і чекають.

Але чекати, знаєте, я ніяк не міг. Відпустка закінчувалась. Посадити могли.

— Коли ж, питаю, зворотний потяг їде? Додому буду вертатись.

— Завтра, кажуть, по обіді.

СОВЕТЬСЬКА КОМУНІКАЦІЯ...

Піду, думаю, пішки. Може місця не буде. Іду я додому. В руках "чемоданчик" порожній. На душі сміток, а на серці радість. От, думаю, добре, що далеко не заїхав. Прийшлося б мені отак на півдороги "пересідати". Складна б витворилась ситуація.

Цей репортаж кол. активного одумівця Ол. Коновала друкуємо з незначними пропусками з "УВ".

Р е д.

Італія очима вояка...

(Продовження зі стор. 13-ої)

я сподівався побачити це саме й тут. Але мої передбачення не справдилися. Вулиці міст чисті, хоч, звичайно на перехрестях немає квітів, як у Німеччині.

Наступне місто Генуя. Це один із портів Італії. Також чисте місто, в якому більше зустрічається пам'ятників, фонтанів та інших прикрас. Але ми їдемо далі на південь. Тут ми вперше бачимо Апенінські гори, які тягнуться вздовж моря, а поруч протяглася залізнична колія. Багато енергії та сили приклали італійці, продобуючи всі ті тунелі для неї. Нашою метою є Піза. Це місто, чи вірніше містечко, нічого собою не уявляло б, коли б не знаменита похила вежа. Підійшовши до неї, заплатили по 100 лір, і сходами вилізли на вершок, де підкріпилися смачним італійським хлібом та ковбасою.

А вже в обід, ми під'їжджали до серця Італії та центру католиків — Риму. В потязі ми зустріли одного італійця, що їхав на конгрес Соціалістичної Партії, і добре з ним розговорилися. З вікна вагону показався Рим. Це ми перший, а можливо й останній, раз будемо в Римі. Наш конгресмен каже, що це не диво, бо ось він італієць, але також вперше їде до Риму.

Хто вчив старинну історію, то пам'ятає легенду про заснування Риму двома братами. Рим розташований на семи горбках, а історична дата заснування його рік 153 до Христа.

Перше, що ми оглянули, це залишки старого римського ринку, який розташований між горбками.

На протязі перших тисячі років цей ринок був місцем збуту харчів й інших речей. Пізніше ринок перетворився на місце політичних зібрань та релігійних церемоній. Але сьогодні з цього ринку залишилися лише де-не-де стіни, стовпи та колони з гарними прикрасами.

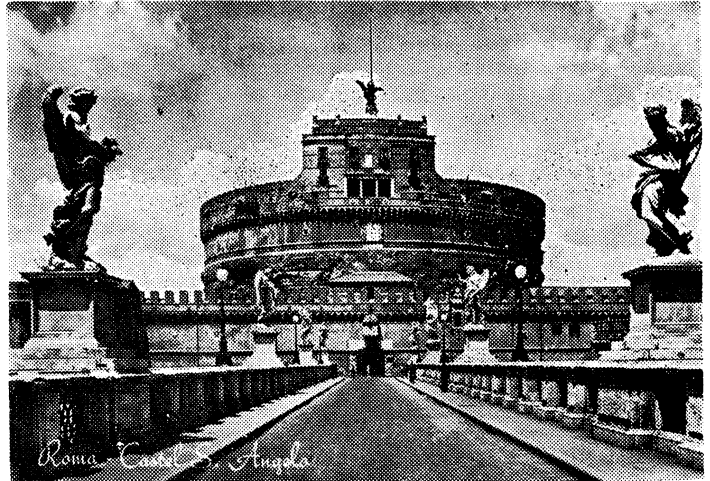
Коли ви стоїте на площі Візантія, то з неї можете бачити округлу будову, подібавлену вікнами — це є амфітеатр Флавіяна, або Колізей. Цей амфітеатр почав будуватися за панування Вестзіяна в 72 році, а по його смерті був закінчений його сином Тітусом у 80 році по Христі. Театр уміщав у собі 50.000 осіб. Кожного року тут відбувалися різні гри, як боротьба глядіаторів, морські битви, боротьба з дикими звірями, а трохи пізніше — тут перших християн віддавали на поталу звірям. Десь у середині 5-го століття амфітеатр був трохи зруйнований землетрусами, але згодом його було відремонтовано.

У XIII ст. Папа проголосив амфітеатр святим місцем, бо там згинуло багато перших християн. Тепер залишилися, прозаїчно висловлюючись, лише ребра з театру. Ще й тепер у Римі існує поговор: "Так довго, як Колізей стоятиме, Рим існуватиме; коли Колізей розпадеться, Рим занепаде й це приведе до кінця світу."

Побіч Колізея стоїть тріумфальна брама, одна з найкращих, побудована в 311 році по Христі і присвячена сенатом та людьми Константинові на честь його перемоги над Масенцієм та Ліцінієм. Тріумфальні брами є в усіх частинах Риму й

Так повернувся я в рідне село з порожнім "чемоданчиком", набитими і запорошеними ногами та новеньким залізничним квитком до Києва.

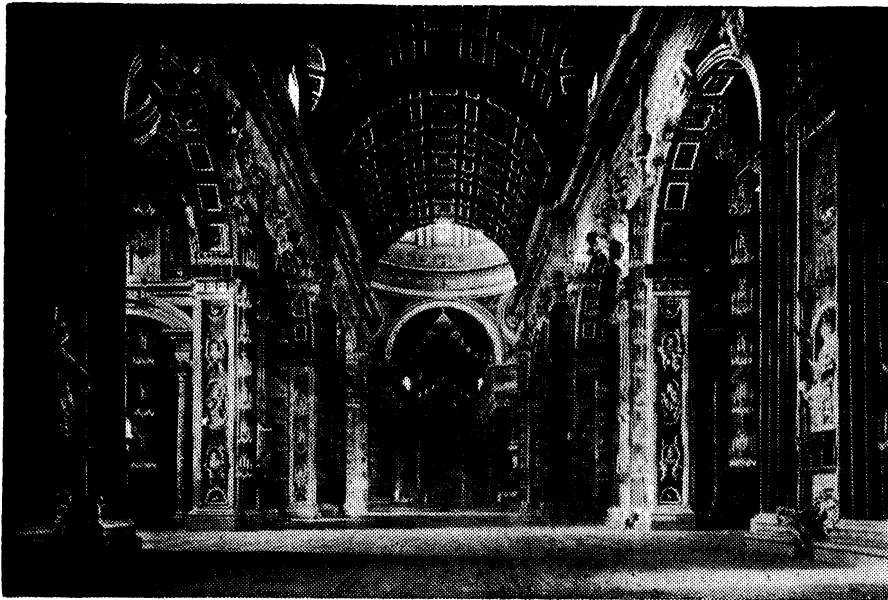
І коли в м'якому кріслі "пульмана" я розповідаю своїм чужинецьким супутникам про згадану поїздку до Києва, вони погоджуються зі мною, що життя в Советському Союзі справді "радісне і щасливе". Дуже, знаєте, радісне.

кожна з них присвячена якомусь героєві чи королеві Риму.

Тут же, недалеко височіє найкраща будова модерного Риму (почали будувати в 1886 р., скінчили в 1912 р.), яка є монументом Віктора Еммануїла II. Ця будова зроблена з білого мармуру, й її красу просто неможливо описати. Загальною темою цього монументу є одність країни. По обох боках великих сходів розташовані два фонтани з групами статуй. Сходи ведуть до першої тераси, на якій розташований "Вівтар батьківщини". Посередині вівтаря стоїть статуя, яка називається "Статуєю Риму", а обабіч неї статуї, які символізують любов до батьківщини та до вислідів праці. В ногах "Статуї Риму" є могила загинулого в першій світовій війні невідомого вояка, що постійно охороняється двома вояками. На другій терасі (підвищенні) височіє велика бронзова постать Еммануїла на коні, вище стоять шістнадцять п'ятнадцятиметрових колон, прикрашених гарними орнаментами та орлами, — підтримують прикриття будови. Зверху, з кожного боку, колісничі з їздцями, з крилами, яких тягнуть чотири баскі коні. Цей монумент — це гордість Італії. Напроти монументу стоїть будинок, з якого Муссоліні виголошував свої промови.

Коли говорити про Рим, не треба забувати держави — Ватикану, яка притягає мільйони прочан-католиків та рівно ж і цікавих туристів. Перейшовши через міст, на річці Тібрі, виходите на площу Св. Петра. Площа обнесена чотирирядними колонами, на яких лежить дах з статуями

Катедра св. Петра

Місто Венеція різниться від інших міст світу тим, що тут ви не побачите вельосипедів, мотоциклів, авт чи коней. Вся комунікація відбувається водою, або пішки. В цьому місті більше мостів, чи то, власне, місточків, як в якомусь мільйоновому місті. Понад каналами є пішоходи так що ви можете оглянути місто, навіть не беручи гондолі. Найцікавішим місцем у Венеції є острів Св. Георгія, який є, власне, центром міста, а на цьому острові — площа Св. Марка. Площа наповнена тисячами голубів.

На закінчення мого опису про Італію, варто згадати, що в Італії вагони переважно першої та другої класи, а третя класа — рідкість. Трамваї кращі, ніж у Німеччині. Квитки на автобусах порівняно з квитками в Америці цілком дешеві — 25 лір (4 центи), коли в Америці коштують від 10 до 32 центів. Сидження в автобусах звичайні, — дерев'яні. По всіх ресторанах замість пива, як у Німеччині, п'ють вино, яке багато дешевше від молока. Як не гарно в Італії, але ми мусимо їхати "додому".

І ось потяг вицокує через західну частину Австрії похоронний марш нашої відпустці...

святих та Пап. При вході до катедр Св. Петра ви здаєте фотоапарат, якщо маєте, і заходите до величезної, гарно оздобленої золотими постанями та різними картинами з життя святих, залі. Посередині могила апостола Петра. Катедра багата на бічні вітари. Тут ви маєте нагоду піти до катедральної скарбниці, оглянути всі скарби Ватикану, а також можете вилізти на купол катедр і милуватись Римом. Дуже нам хотілось побачити Папу, але він в цей час був у своїй виллі. Так що був у Римі й не бачив Папи.

По кільканадцятьох днях мандрівки по Римові, ми виїжджаємо далі на південь у напрямку Неаполю. Вздовж залізниці де-не-де зустрічаються помаранчеві дерева. Виноградники розкидані по всій території Італії, не дивлячись чи це південь чи північ. І, врешті, Неаполь. А-а-а, так оце ви звідси, голубчики в Чикаго, прибули до Америки?! Місто цілком різниться від північних міст Італії. Бруд, сморід та продаж усяких товарів вздовж дороги, є типовим явищем. Усі продають. Я тільки не знаю, хто ж тут купує.

Понад дорогою ростуть гарні дерева, які сполучені між собою шнурами, а на них гойдаються білизна та дрантя. Лише частина, близька до порту, є чиста.

Другого дня ми входимо на пароплав, що йде до Сорренто та невеличкого острівця Капрі. З лівого боку високо підноситься вулкан Везувій, який колись присипав Помпею і колись присипле й оте містечко, що тепер біліє в його підніжжі.

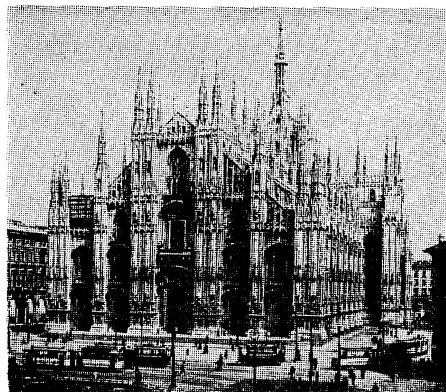
Острів Капрі — звичайний, маленький острівець з гарними краєвидами, та високими скелями. Це острів мрій — місце "ганімунів" та мільйонерів. Одним із див природи є печера, в яку ми в'їздимо невеликим човном. Печера має назву "Синє Гротто". В ній вода синя-синя.

Проміння сонця заходить невеличким входом, відбиваючись від скель, робить воду прекрасною. На цьому острові проживав деякий час, після вигнання з Єгипту, король Фарук. Острів Капрі залишає гарне враження, але враження від Неаполю гонить нас назад на північ.

Цілий день ми сидимо в потязі, який мчить до Флоренції, міста культури та мистецтва. Цікавий читач може хоче знати чому і як місто Флоренція стало містом мистецтва? Кремо Ельдер почав збирати всі мистецькі твори і його праця була продовжувана всіма його нащадками. Гіан Гастон подарив ці дорогоцінності Тусканії, з умовою, що вони ніколи не залишать Флоренцію. Так що з року в рік накопичувались мистецькі твори таких авторів, як Леонардо да Вінчі, Рафаель, Міхельанджельо, Рембрант, Фотері, Тіціан. На теперішній час у місті є 5 мистецьких галерій.

Всі галерії переповнені картинами, як рівно ж скульптурою та килимами. В цьому місті є багато цікавих музеїв, церков. Між іншим, тут народився Данте.

Звідси ми їдемо до останнього міста нашої подорожі в Італії — Венеції. Ось на обрії показується невеличке місто, оточене морем.

Славнозвісний мілянський Собор.

Українки північно-західного Торонта!

Найкращу обслугу й найбільший вибір

плащів, сукнів, убрань, весільних і спортових одягів

знайдете в

ELENORE FROCK'S

1018 St. Clair Ave. West

два бльоки на захід від Оквуд на розі Ст. Клер - Апельтон.

Уживайте хліб та різні печива

відомої української пекарні

ROWNTREE'S

546 Rogers Rd., Toronto

Доставляємо хліб до крамниць і до хат. Наш телефон:

RO. 9-0774

ПОДІЇ І ЛЮДИ

BURLACOFF'S FURNITURE

MARCONI TV MODEL 235

- ЕЛЕКТРИЧНІ
Й ГАЗОВІ КУХНІ
- ХОЛОДИЛЬНИКИ
- ПРАЛЬНІ МАШИНИ
- РАДІО
- ТЕЛЕВІЗІЙНІ АПАРАТИ

та інше

купите на дуже догідних
умовах у крамниці

BURLACOFF'S FURNITURE

619 QUEEN ST. WEST
TORONTO, ONT.

Tel.: EM. 8-6812

ЕСПАНИЯ:

Молодь на барикадах свободи

Як і личить тоталітарній країні, в Іспанії дозволена лиш одна студентська організація, контрольована урядовою партією Фаланги.

Місяць тому, понад три тисячі студентів Мадридського університету звернулися письмово до ректора з проханням, щоб дозволив вільні вибори делегатів на студентський конгрес. На велике здивування багатьох, ректор такі вибори дозволив. З цього й почалось: з поданих Фалангою 20 кандидатів — студенти першого курсу права вибрали тільки одного. Студенти другого курсу права з 20 урядових кандидатів вибрали тільки двох. Заки приступлено до виборів на вищих курсах, — перелякана Фаланга дальші вибори заборонила. У приміщеннях університету й на вулицях Мадриду розпочались бої між узброєними боївками Фаланги та студентами. Коли студентські заворушення набрали масового характеру, ген. Франко доручив 1400 таємним поліцаям повернути “лад і порядок” у місті.

Після трьох днів “лад і порядок” у Мадриді було наведено. Ректора Мадридського університету, міністра освіти і генерального секретаря Фаланги звільнено з їхніх постів. Сімом лідерам студентських заворушень заборонено жити в околицях Мадриду. Між ними знаходимо прізвища: сина одного з основоположників Фаланги, кузина одного з теперішніх провідників Фаланги і сина одного з найближчих особистих приятелів диктатора Франко.

Молодим еспанським друзям, які не проміняли свободу на почесні в тоталітарній Фаланзі, — наш сердечний привіт. Віримо, що недалекий день, коли за їхнім і нашим прикладом піде теж молодь комсомолу.

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ:

З Лондону до Сінгапуру...

Студентам двох найславніших конкурентських англійських університетів уже надокучило рік-річно змагатися у веслуванні на річці Темзі. Минулого року шістьох студентів Оксфорду й Кембріджу рішили об'єднати свої зусилля й відбутися спільну подорож автами з Лондону до... Сінгапуру. Налякані подорожніми експертами, але щедро підтримані різними промисловими фірмами, студенти вирушили 1 вересня м. р. на двох подарованих їм “джіпах” у далеку дорогу. За півроку вони проїхали Францію, Німеччину,

Австрію, Югославію, Грецію, Туреччину, Сирію, Ірак, Іран, Пакістан, Індію, Бурму, Тайланд, Малаї і 6 березня ц. р. осягнули свою ціль — Сінгапур. Через джунглі південно-східних азійських країн вони продиралися виключно стежками, протоптаними слонами, бо битих доріг там досі немає.

Цікаво, як порадить собі з цією перешкодою “перша українська експедиція”, яка вже вирушила в довколавітню подорож з Торонта.

НІМЕЧЧИНА:

Якщо б жив Гітлер...

1934 рік був великим роком для Німеччини. Німецьке портове місто Кіль святкувало відродження німецької військової флотії й батьки міста вручали почесні грамоти Адольфові Гітлерові та адміралові Еріхові Редерові.

У 1945 році, коли Німеччина лежала в руїнах, а адмірал Еріх Редер чекав суду в Нюрнбергу, міська рада Кілю уневажнила дані йому почесні. Але в кінці минулого місяця Кіль знову вітав звільненого з тюрми адмірала Редера, як свого почесного громадянина. Причина: міська рада Кілю “забула повідомити” в 1945 році Редера про анулювання його почесного громадянства. Друга причина: 1956 рік увійде в історію Німеччини знову, як рік відродження німецької армії і військової флотії. Якщо б жив Адольф Гітлер — він міг би втішатися почесним громадянством Кілю, як і його колега Редер.

Для королів і... комісарів

Може не всім відомо, що першим експортним продуктом зруйнованої війною Німеччини — була славна баварська порцеляна. Саме тепер робітники 10 порцелянових фабрик Розенталя (Зельб, Баварія), врочисто відзначили випуск та продаж 250-мільйонного виробу за час від 1945 року. Покупці баварської порцеляни — різні. Одна Америка взяла майже третину всієї продукції. Однак найбільші індивідуальні замовлення поступають зі Сходу: від королів, магараджів і... комуністичних комісарів. Арабський король Савд (див. “МУ” ч. 29) замовив, наприклад, “сервіс” з 14,680 штук, вартістю 113,000 доларів; весільний “сервіс” маршала Тіта коштував понад 8,000 дол. і т. д. Останнє замовлення советського амбасадора Зоріна порівняно дешево: тільки на 800 доларів.

США:**Коли ви народилися вперше?**

За 25 доларів американські гіпно-тизери можуть допомогти вам "пригадати" всі ваші попередні життя (в числі множини). Гіпнотизерство — це найновіша американська й канадська мода. Почалось з того, що молода американка Вірджинія Тай, "пригадала" собі в гіпнозі, що в роках 1798-1854 вона була ірландкою — Бріді Мурфі. Розмову цієї "Бріді Мурфі" з гіпнотизером, заготовану на грамофонній плиті, можна купити за \$5.95. Тридцять тисяч американців вже це зробили. Книжка М. Берштайна про "Бріді Мурфі" стала за останні два місяці найкращим "бестселером" і розійшлась у 170,000 примірників.

Два центи за доляра

У 1918 році, коли большевики відмовились платити царські борги, американські громадяни розпоряджали золотими царськими бондами, вартості 75 мільйонів доларів. Історія цих бондів досить цікава. Теоретично вони були без покриття. Практично ж — їх вартість падала і підносились на нью-йоркській біржі, залежно від советсько-американських стосунків. Підчас німецько-советського пакту (1939) \$1,000 бонди можна було купити за \$1.86. Підчас договору в Ялті (1945) їх вартість піднеслася до 220 дол. Підчас корейської війни вони впали до \$20, а підчас женеvської конференції знову піднеслися до \$125.

Останнього тижня американський уряд проголосив, що з заморожених російських фондів виплатить усім царським кредиторам по два центи за один доляра.

Однак більшість власників бондів з двоголовим орлом, мабуть, не скористають з цієї нагоди: вартість царських бондів на нью-йоркській біржі все ще вища, бо 5,3 цента за доляра.

Офензива проти гураганів

Америка, яка щорічно має мільйонові втрати від літніх та осінніх гураганів, рішила перейти в цьому сезоні до всебічної офензиви. У проти-гураганній офензиві американського уряду братимуть чинну участь повітряні та морські сили США. Американські науковці, при допомозі балонів, ракет і спеціальних лябораторій, сподіваються відкрити таємницю постання та росту гураганів, що дасть змогу запобігти їм або змінювати їх напрям.

Американська молодь

Американська Національна Стипендійна Корпорація повідомила, що

з 5,000 кандидатів на стипендію, 56% бажають стати науковцями та інженерами. І тільки один кандидат "бажав би стати генералом".

"Атлантийська битва виграна..."

З цікавої книжки проф. С. Е. Морісона "Атлантийська битва виграна", довідуємось, що з 1200 німецьких підводних лодок підчас другої світової війни понад 700 затопили аліанти, 217 затопила сама німецька залага після підписання капітуляції і тільки 181 піддалися аліантам.

За час війни німецькі підводні лодки затопили понад 3000 аліантських кораблів з 40.000 військовою залагою.

ФІНЛЯНДІЯ:**Мистецтво в політиці**

У Фінляндії, як і в усіх скандинавських країнах, перевагу мають соціалісти. Недавно Фінляндія вибрала нового президента. Кандидат соціалістів дістав 149 голосів. Його противник, кандидат селянської партії Урго Кекконен, дістав 151 голос, але в тому числі 56 голосів комуністів. Таким чином Урго Кекконен став президентом героїчної Фінляндії лише завдяки двом комуністичним голосам. Огірчене фінляндське робітництво загрозило генеральним страйком. Новообраний президент покликав на прем'єра уряду свого противника — соціаліста К. Фагергольма. Якщо робітники страйкуватимуть — то це буде страйк проти їх власного прем'єра...

Цікаво, чи подібну тактику застосує колись наш президент?

ІЗРАЇЛЬ:**Жиди, яких не знаємо...**

Мало хто знає, що більшість жидівської інтелігенції, яка емігрувала до Ізраїля, змушена заробляти на хліб фізичною працею і то, здебільш, у своерідних "колгоспах". Ще менше знають, що заробітня платня всіх ізраїльських інтелектуалів і професіоналістів була донедавна такою ж, як заробітня платня ізраїльських некваліфікованих робітників. Щойно в наслідок страйку професорів, лікарів, правників та інших професіоналістів ізраїльський уряд був змушений піднести їм ставку, заповівши однак підвижку в заробітній платні також і для всіх інших робітників.

ГОЛЛЯНДІЯ:**Несподіваний конкурс**

Згідно з науковими обрахунками, населення земної кулі протягом найближчих 25 років повинно збільшитись на 50%. Це творитиме серйоз-

ну проблему в прохарчуванні й над розв'язкою цієї проблеми вже працюють науковці всього світу. Досі було видвигнуто декілька проектів, як зменшити приріст населення, але всі ці проекти рішуче відкидала католицька Церква.

Аж ось, несподівано, Нідерландський Католицький Інститут Соціяльних Дослідів проголосив конкурс на тему: "Як вплинути на сповільнення приросту населення, що було б згідне з католицькими принципами і ефектовне з наукової точки погляду?"

Нагорода за найкращу працю у цій ділянці (мінімум 50.000 слів) — п'ять тисяч доларів. Якщо ініціатива Інституту виявиться успішна, — Ватикан її підтримає.

СССР:**Н. С. Хрущов: "Біла книга" про чорні діла Сталіна..."**

Такої книги Хрущов ще не написав, але є всі ознаки того, що він її пише. Тригодинна промова Хрущова, виголошена на секретній сесії делегатів 20 З'їзду Комуністичної Партії ССРСР, ще ніде не опублікована цілістю. Кажуть, що Хрущов спочатку хвалив ранню діяльність Сталіна. Назвав його "цінним працівником партії і незаступним провідником після смерті Леніна". Але, пізніше (тут Хрущов заплакав): — "...Сталіна переслідувала фобія." Він вимордував сотні старих большевиків, у тому числі 70 членів (більшість) ЦК ВКП(б), вибору 1937 року"; "тортурував дорослих і навіть дітей, вимагаючи від них фальшивих зізнань...", "замордував маршала Тухачевського та п'ять тисяч офіцерів червоної армії", "...довіряв Гітлерові до кінця", "...утік з Москви підчас облоги в 1941-42 р."... "нікому не довіряв", і навіть Хрущова "тримав під домашнім арештом".

Ще багато інших страшних і слушних закидів висловив Хрущов проти свого мертвого "батька" і "вчителя", але в багатьох залишилося враження, що всього він таки не сказав. Бо ж ясно, що навіть "найгеніяльнійший" Сталін не міг вимордувати сотні тисяч жертв САМ.

Щоб не помилитись в оцінці сучасної ситуації в ССРСР, (яку ми студіюємо) — радше розкажемо нашим читачам найновішу московську анекдоту:

Підчас свого антисталінського виступу на 20 Конгресі КПСС, Н. Хрущов дістав анонімну нотатку, в якій був такий запит:

"Що ж ти робив, коли Сталін був живий?"

Хрущов прочитав цю нотатку вголос і сказав:

"Нотатка не підписана. Прошу її автора встати!"

З ЖИТТЯ МОЛОДІ

ФІЛІЯ ОДУМ-у В ГЕМІЛЬТОНІ

На річних зборах філії вибрано нову Управу в такому складі: І. Наливайко — голова, Є. Криворучко — заступник, О. Денисенко, З. Роман, В. Кіріченко, І. Богданів, І. Гордієнко — референти, М. Козацький, І. Колісник — члени. До Контрольної комісії ввійшли: В. Топчій — голова, І. Данилюк, Г. Лугіна — члени.

З діяльності філії за останній час варто відзначити: Свято Крут (29. І. 1956), влаштоване спільно з всіма українськими молодечими організаціями, Свято Державности під патронатом КУК (12. 2. 1956) та Свято Шевченка також влаштоване під патронатом КУК 18. 3. 1956.

В цих всіх імпрезах філія ОДУМ-у брала активну участь.

Треба відмітити також досить вдало переведені міжфіліяльні спортові змагання, які відбулись у Гемільтоні 25 лютого ц. р.

В СЕЛІ МАЗЕПИ

Село Мазепа знаходиться в Міннесоті, округи Вабаша, на південний схід від Сейнт Полу. У минулому році воно справляло 100-річчя свого заснування. На це свято припадково загостило трьох одумівців зі Ст. Полу на чолі з Іваном Чорним.

Як же це сталося, що в честь нашого славного гетьмана, Івана Мазепи, назвали маленьке село, яке в 1950 році начислювало 528 мешканців? Чи був це український патріот, що назвав так село? Ні. В цьому селі нема ніодного українця. З опису довідуємося, що перший поселенець — Айра Сілі кохався в поємі англійського поета Байрона під назвою "Мазепа". Отже цей перший поселенець і дав своїй оселі таку назву. Одначе поняття про Мазепу в теперішніх мешканців дуже туманне. Багато гадали, що ця назва індійського походження. Одумівці вяснили мешканцям, хто був Мазепа. Місцева людність приймала їх дуже привітно і гостинно.

Ніхто з делегатів не встав.
"Рахую до трьох, після чого прошу автора встати. Раз, два, три..."
І цим разом не встав ніхто.

"Добре, товариші" — сказав Хрущов. — "Тепер ви знаєте, що я робив, коли Сталін був живий. Я також не встав."

Без огляду на це, скільки правди у цій анекдоті — подіям в ССРСР "Молода Україна" змушена буде присвячувати від тепер основну увагу.

БРАЗИЛІЯ:

"Електрика, транспорт і харчі..."

"Пане президенте, ви перебираєте уряд республіки в годину великих змін і великих надій" — заявив голова бразилійського сенату Рамос, вручаючи зелено-золоту президентську ленту Ю. Кубічечові, нащадкові чеських емігрантів.

"Запевняю всіх ще раз, що свої обіцянки про п'ятидесятирічний прогрес у п'яти роках, про електрику, транспорт і харчі — я дотримаю". З цими словами новообраний президент перебрав тягар кермування бразилійським напів-зформованим колосом, більшим, як Сполучені Штати Америки, з численішим населенням (58 міль.), як Великобританія чи Франція, але відсталішим і занедбаним під кожним оглядом.

Першим актом Ю. Кубічечки було звільнення преси від цензури — другим — знесення військового стану облоги. Опоненти вважають Кубічечку несерйозним політиком і опортуністом; прихильники вважають його найбільш досвідченим і практичним президентом, якого Бразилія будьколи мала. Фактом є, що Юселіно Кубічеч надзвичайно енергична і працююва людина. "Все, що починаю — доводжу до кінця" — любить він не безпідставно говорити. Не має своїх слабостей, не цікавиться спортом. "Коли я був молодий, був занадто бідний — пояснює — пізніше був занадто занятий". Це правда: першу пару черевик купив молодий Юселіно за зароблені ним у крамниці гроші, коли мав 11 років і йшов уперше до школи. Сам вивчив альфавіт Морзе і поступив на працю телеграфістом. Працюючи вдень, — вечорами ходив до гімназії, а опісля до медичної школи. В 1940 році покинув медичну практику і віддався цілковито політиці. На пості губернатора одної з найбільших бразилійських провінцій, а опісля в парламенті, досягнув великих успіхів і тим самим підготував собі ґрунт на президентське крісло. Був близьким приятелем покійного президента Варгаса і з рамени його соціал-демократичної партії успішно кандидував на президента. Дехто каже, що свою

виборчу перемогу завдячує Кубічеч таємному договору з комуністами, які на нього голосували. Це розминається з правдою. Заявив Кубічеч підчас своєї європейської поїздки в Римі: комуністи нічого нікому не дають, поки не певні, що візьмуть удвічі стільки.

ІТАЛІЯ:

Пролом уліво

Вибір Джіованні Гронкі на президента Італії був найбільшою несподіванкою для світу, для Італії й для його власної християнсько-демократичної партії. На початку березня президент Гронкі відвідав Вашингтон й сказав Айкові, щоб Америка не противилась довше вступові комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй, щоб знайшла новий шлях для об'єднання Німеччини, якщо не бажає занепаду впливів Аденавера, щоб доповнила військовий характер Атлантийського пакту пактом економічної й технічної допомоги, щоб змінила свою штивну зовнішню політику й зрозуміла "позитивні аспекти" еволюції, що є наслідком революцій у Росії та Китаю і т. д. і т. д.

Америка, звичайно, може не послухати цих "порад", але Італія до голосу свого президента прислуховується серйозно. Джіованні Гронкі має підтримку християнсько-демократичної лівиці, соціалістичних груп, а частинно й комуністів. Сьогодні він є єдиною особою, спроможною втримати стабільність італійської політики та економіки. За один рік він привернув зовсім фігуральній президентській інституції майже колишній королівський престіж. Не дивлячись на конституційні обмеження, він в силі сьогодні відкликати і покликати прем'єрів майже в такій мірі, як абсолютні монархи чи диктатори. Куди заведе Італію Гронкі — тим часом тяжко сказати. Якщо йому вдасться його лявіруванням зламати динамізм італійської компартії, то цей "пролом уліво" буде виправданий. Д. О.

Лікар - дентист

Д-р Е. ВАХНА

386 Bathurst Street, Toronto

Приймає в год. 10-12, 2-6 та 7-9 веч. у понеділки й четверги.

Тел. ЕМ. 4-6515

Перша в Канаді крамниця меблів новоприбулих українців

ROCHESTER FURNITURE COMPANY

295 COLLEGE ST., TORONTO, ONT. Tel. WA. 3-2834

100% гарантія всього товару, або зворот коштів.

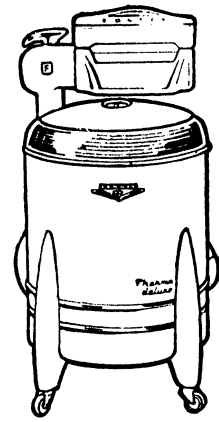
Машини до прання марки "CONNOR" ізольовані й задержують температуру протягом 12-ти годин.

Ці гарантовані на 4 роки машини, ми даємо на пробу до 30-ти днів.

М. Герус

— Власники —

Н. Дейнега

ЦЬОГОРІЧНА ЗУСТРІЧ

Як і в минулих роках, так і цього року відбудеться Зустріч одумівців з громадянством у днях 30-го червня і 1-го липня в м. Торонто. Програма поділена на дві частини: Велику забаву в репрезентативнім залі Палас Пір в суботу і саму зустріч з широкою програмою в неділю на площі поблизу Торонта. Підготовка до Зустрічі вже ведеться і є сподівання на гарний успіх.

ФІЛІЯ ОДУМ-у В СТ. КЕТРІНС

10 лютого ц. р. філія відбула свої чергові Річні Збори. Філія існує тільки два роки, однак не зважаючи на так короткий час, завдяки відданості членства, філія стоїть на високому рівні, а спеціально за останній рік пророблено чимало праці. При філії діє декілька гуртків, а драматичний гурток вивчив і декілька разів поставив комедію "Сорочинський Ярмарок". До нової Управи філії обрано на Голову п. Віктора Дем'яненка, на Секретаря панну Валю Мороз.

ФІЛІЯ ОДУМ-у ІМ. Ю. ТЮТЮННИКА В ТОРОНТО

В останньому часі похвалилася праця у філіяльних гуртках, а особливо спортовому — столовий теніс, відбиванка та інше, та драматичному, який поставив 4-го березня драму на 4-ри дії Ю. Стефановича "Вибух" та підготовляє нову п'єсу комедію Карпенка-Карого "Хазяїн".

Щомісяця відбуваються загальні збори на які приходять більшість одумівців. На останніх таких зборах була доповідь духовного опікуна одумівської молоді о. прот. Дмитра Фотія на тему "Матеріалізм та добробут Канади і США спричинником духовного занепаду молоді", яка заставила одумівців поважно призадуматись над способом провадження свого життя.

Також треба відмітити приплив нового членства до філії, а особливо молоді шкільного віку. Я. С.

ФІЛЬМИ:

НАЙКРАЩИЙ ФІЛЬМ 1955 РОКУ

Рідко коли фільмові критики вдоволені вибором найкращого фільму року. Цим разом однак, здається, вдоволені всі. Вважають, що фільм "Марті" дістав нагороду Оскара на 1955 рік цілком заслужено. Це тим дивніше, що фільм "Марті" не має відомих артистів, не має "сінемаскопу" чи "технікольору", зроблений у рекордно короткому часі (всього за 17 днів) і коштує лише \$340,000.

Для тих читачів, яких цікавить ця загадка, даємо вяснення: хоч "Марті" коштує лише \$340,000, проте на рекламу цього фільму витрачено біля \$350,000, цебто більше, ніж фільм коштує.

Найкращою артисткою 1955 року названо Анну Маньяні за її ролю у фільмі "Татуйована роза" (Див. "Молода Україна" ч. 29, де Анну Маньяні помилково названо Анна Магнані).

Найкращим артистом 1955 року названий Ernest Borgnine за його ролю у фільмі "Марті" (прізвище пишемо латинкою, щоб знову не помилитись у транскрипції).

Джек Леммон і Джо Ван Фліт названі найкращими артистами допоміжних ролей за їх гру у фільмах "Містер Робертс" і "Іст оф Еден".

ОСТАННІЙ ФІЛЬМ І. ГОДЯКА

"TRIAL" — єдиний серйозний голлівудський фільм про підригну діяльність комуністів у США, варто побачити з декількох причин. По-перше, у фільмі дуже вдало розкрито мораль комунізму. По-друге, фільм вартісний і з виховного і з мистецького боку. По-третє, — це останній фільм передчасно померлого найвидатнішого нашого фільмового артиста Івана Годяка.

"СПЛЯЧИЙ ПРИНЦ..."

Відома голлівудська артистка Марилін Монро постійно домагалася серйозних ролей, а фільмові продуценти постійно це її домагання відкидали.

Розгнівана на своїх фільмових "босів", Марилін вирішила сама стати фільмовим продуцентом. Першим фільмом її продукції буде "Сплячий Принц" Т. Ратігана. У головних ролях: Марилін Монро і наславніший англійський артист Лоренс Олів'є. Черговою мрією Марилін Монро є фільмова версія "Братів Карамазових" Ф. Достоєвського.

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ":

Катря Гладун 2 дол., Іван Стойко 5 дол., П. Крамаренко 1 дол., Марія Смаль 2 дол., Галя В'юн 2 дол., І. Тимченко 1 дол., В. Федченко 4 дол., Т. Гураль 1 дол., П. Костенко 1 дол., Г. Наріжна 1 дол., Л. Ліщина 2 дол., Лідія Король 1 дол., А. Трембовецький 2 дол., Ігор Корінь 5 дол., С. Кривоус 2 дол., О. Савонів 1 дол., Л. Лампарський 2.25 дол.

ОДУМ у Гамільтоні: І. Наливайко 4 дол., Ларіса Остапович 2 дол., В. Топчій 3 дол., І. Гордієнко 2 дол., І. Богданів 2 дол., О. Денисенко 2 дол., М. Козацький 2 дол., В. Кириченко 1 дол., І Галя Лугіна 2 дол. Разом 20 дол.

Гол. Урава ОДУМ-у Канади 115.00 дол., ОДУМ — Сиракюз 10.00 дол., ОДУМ — Вінніпег 30.00 дол., ОДУМ — Бофало 8.15 дол., ОДУМ — Монреал 25.00 дол.

ПРИЄДНАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ:

Г. Лугіна 2, М. Шаблій 8, Д. Завертайло 3, Є. Федоренко 10, Є. Денисюк 3.

НАЙКРАЩІ РЕЧІ ПО НАЙНИЖЧИХ ЦІНАХ КУПИТЕ В УКРАЇНСЬКІЙ КРАМНИЦІ

G. LUKE'S FURNITURE - ELECTRIC

Маємо великий вибір електричних й газових кухонь (Мофет стов), холодильників, пральних машин, машин до чищення підлог та килимів, радіоапаратів, диванів (честерфілди), п'яно-акордіони та інше.

ГАРАНТУЄМО: НИЗЬКІ ЦІНИ, ВИГІДНІ СПЛАТИ, ГАРНУ ОБСЛУГУ ТА ДОБРУ ЯКІСТЬ КУПЛЕНИХ У НАС РЕЧЕЙ.

797-799 DUNDAS ST. W., TORONTO, ONT.

— Tel.: EM. 8-9228

342 Bathurst St., Toronto, Ont.

“МАК” — FLORIST

- Весільні букети
- Вазони
- Вінки

та всякі квіти для різних нагод.

Відвідайте нашу українську крамницю!

Tel. EM. 3-7609 або WA. 1-4581

ROMAN

988 QUEEN ST. WEST

ЄДИНА
УКРАЇНСЬКА ЦУКОРНЯ
В ТОРОНТО

Поручає:

- Корові
 - Всі види тортів
 - Віденські штрудлі
 - Крайові маківники
 - Французькі тісточки
- та все на замовлення.

ФАРБИ

найліпшої якості знаних
фабрик GLIDDEN, O. P. W.

ТАПЕТИ

у великому виборі купите найліпше в українській крамниці

METROPOLITAN
PAINT & WALLPAPER
CO.

823 Dundas St. West,
Toronto, Ont. EM. 4-6597

АЛЬФА

найбільша українська крамниця меблів і домашнього устаткування пропонує у великому виборі:

- МЕБЛІ І ХОЛОДИЛЬНИКИ
- ЕЛЕКТРИЧНІ Й ГАЗОВІ ПЕЧІ
- РАДІО Й ТЕЛЕВІЗІЙНІ АПАРАТИ

та всякі інші предмети домашнього устаткування.
Найкращий товар по найнижчих цінах!

ALPHA FURNITURE COMPANY

735 QUEEN ST. W., TORONTO, ONT.

Tel.: EM. 3-9637

Найвідживніший
і найдешевший харч — це

МОЛОКО

ТА МОЛОЧНІ

ПЕРЕТВОРИ!

Споживайте високоартісні
продукти єдиної української
молочарні

ROGERS
DAIRY LTD

459 Rogers Rd., Toronto, Ont.
Phone: RO. 9-7193